

Zestawienie tematów badawczychWojewództwo elbląskie

- ✓ 1. Wiesław Karger: Zarys rozwoju turystyki w woj.elbląskim w latach 1949-1988 - str.108 + bibliografia, 13 str., + 21 tabel.

Województwo gdańskie:

- ✓ 1. Roman Bar: Zarys rozwoju turystyki w województwie gdańskim /synteza/ stron 53 + bibliografia + 17 tabel.
- ✓ 2. Jan Jastrzębski: Materiały archiwalne w sprawach turystyki z zasobów archiwów państwowych woj.gdańskiego /okres PRL/ str. 45.
- ✓ 3. Edwin Kozłowski: Bibliografia turystyczno-krajoznawcza woj.gdańskiego - 3500 haseł /ok. 10 arkuszy autorskich/ indeks czasopism i skrótów.
- ✓ 4. Zbigniew Łodygoski: Wybrane aspekty gospodarki turystycznej w woj.gdańskim w latach 1970-1987, str.60 + 20 tabel.
- ✓ 5. Zbigniew Łodygoski: Charakterystyka systemu zarządzania i koordynacji w turystyce na szczeblu wojewódzkim na przykładzie gdańskim w latach 1976-1987 - str.9.
6. Irena Solska: Zarys rozwoju turystyki szkolnej i wypoczynku dzieci w latach 1957-1987 w woj.gdańskim, str.30 + 6 tabel.
- ✓ 7. ~~Witold Wiśniewski: Zarys rozwoju i działalności PP"Orbis" Polskiego Biura Podróży w latach 1945-1986 w woj.gdańskim - str.12.~~

Województwo koszalińskie:

- ✓ 1. Bernard Konarski: Zarys dziejów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na Ziemi Koszalińskiej w latach 1945-1960 - str.13.
- ✓ 2. Bernard Konarski: Turystyka ludności polskiej na wsi Pomorza Środkowego w okresie międzywojennym - str.11.
- ✓ 3. Bernard Konarski: Bibliografia tematu: Historia i organizacja turystyki i krajoznawstwa w woj.koszalińskim w latach 1945-1987- str. 17.

- ✓ 4. Stanisław Mazur: Zarys rozwoju turystyki w woj.koszalińskim - str. 102.

Województwo słupskie:

- ✓ 1. Teresa Machura, Halina Oczachowska, Teresa Krempa: Zarys rozwoju turystyki w woj.słupskim w latach 1976-1986 - str.89 + tabele.

Województwo szczecińskie:

- ✓ 1. Bożena Juszkiewicz: Działalność turystyczna Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Szczecinie w latach 1946-1988 str. 6 + wykaz 14 str.
- ✓ 2. Jerzy Kosacki: Działalność turystyczno-krajoznawcza Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w woj.szczecińskim w latach 1945-1986 - str.26.
- ✓ 3. Maria Syrek: Doświadczenia z pracy krajoznawczo-turystycznej wśród młodzieży szkolnej woj.szczecińskiego w latach 1945-1988 - str. 7 + 2 tabele.

Temat zbiorczy:

- ✓ 1. Andrzej Doliński: Działalność OST "Gromada" w województwach nadmorskich w latach 1958-1987 - str.21 + 2 tabele.

Teresa Machura, Halina Oczachowska
Teresa Krempa

Zarys rozwoju turystyki w województwie
słupskim w latach 1976 - 1986

Słupsk, 1988 r o k

S P I S T R E Ś C I

	str.
Wstęp. Cel, zakres i metoda pracy	1
Rozdział I	
Charakterystyka ogólna walorów turystycznych i zarys rozwoju społeczno-gospodarczego	2
1. Zarys charakterystyki środowiska geograficznego województwa słupskiego	2
2. Walory turystyczne	3
2.1. środowiska przyrodniczego	3
2.2. środowiska kulturowego	6
3. Zarys dziejów historycznego rozwoju	7
Rozdział II	
Rozwój, kształtowanie się struktur organizacyjnych, funkcjonalno-przestrzennych gospodarki turystycznej	12
1. Ruch turystyczny /etapy narastania i rozwoju, wielkość, struktura rodzajowa i przestrzenna, ośrodki koncentracji/	12
2. Charakterystyka rozwoju i działalności organizatorów /animatorów/ turystyki społecznej	17
2.1. Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze	17
2.2. Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych	19
3. Rozwój i struktura gospodarki turystycznej - charakterystyka działalności podmiotów gospodarczych zajmujących się obsługą ruchu turystycznego	20

3.1. Przedsiębiorstwa planu centralnego	20
3.1.1. Polskie Biuro Podróży "Orbis"	20
3.1.2. Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczna "Gromada"	21
3.1.3. Wojewódzkie Biuro Turystyki Młodzieżowej ZSMP "Juwentur"	22
3.2. Przedsiębiorstwa planu terenowego	23
3.3. Inne jednostki gospodarcze obsługi turystyki i wczasów /OSiR/	28
4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gospodarki turystycznej - etapy, formy, rodzaje zagospodarowania turystycznego	31
4.1. Obszary i obiekty chronione	31
4.2. Inżynieria sanitarna	32
4.3. Turystyka i wypoczynek	34
4.4. Stan i struktura zainwestowania turystycznego strefy nadmorskiej	39
5. Daza towarzyszące	53
5.1. Handel i gastronomia	53
5.2. Plaże i kąpieliska	53
5.3. Komunikacja	55
5.4. Kultura	56
6. Zakończenie	58
Spis tablic	
Materiały źródłowe i literatura przedmiotu	

TERESA KREMPA

Zarys rozwoju społeczno - gospodarczego
województwa słupskiego w latach 1981-86

Utworzone w 1975 r. województwo słupskie - głównie z podziału woj.koszalińskiego oraz przejęcia terenów granicznych z woj.gdańskiego i bydgoskiego - to region wielofunkcyjny, rolno-przemysłowy z dobrze rozwijającą się funkcją turystyczną. Należy do średnich w kraju. Posiadając 7.453 km² zajmuje 14 miejsce w kraju pod względem powierzchni /2,4 % ogólnej powierzchni/ i liczy 400 tys.mieszkańców /w 1986 r./ zajmując 43 miejsce w Polsce. Wskaźnik urbanizacji wynosi 53,8 % przy średnim w kraju 60,2 %.

Ludność województwa słupskiego rośnie szybciej niż w kraju - około 1,2 % rocznie /w kraju - ok. 0,7 %/, przy czym wyraźna koncentracja zaludnienia rysuje się w północnej części województwa. Wewnątrz województwa obserwuje się przepływ ludności ze wsi do miast w ilości około 1 tys.osób rocznie.

W województwie wykształciły się następujące funkcje, które będą utrzymane nadal:

- rolnictwo z opartą na nim gospodarką żywnościową,
- leśnictwo,
- gospodarka rybacka śródlądowa i morska,
- przemysł i drobna wytwórczość,
- eksploatacja kopalin,
- turystyka i lecznictwo uzdrowiskowe,
- funkcje ochronne i specjalne.

1. Rolnictwo

W ogólnej powierzchni przyrodniczej województwa użytki rolne stanowią 45,7 %, lasy - 41,6 %, a pozostałe grunty i nieużytki - 12,7 %.

Rolnictwo słupskie pod względem przestrzeni produkcyjnej zajmuje 34 miejsce w kraju /w 1986 r./, natomiast w produkcji znajduje się na 21 miejscu. W okresie lat 1981-86 przeszło ono głębokie przeobrażenia w wyniku konieczności przechodzenia z pasz importowanych na pasze własne.

W wyniku tego nastąpiły korzystne zmiany w gospodarce gruntami /zajęto się zaniedbaną gospodarką na użytkach zielonych oraz wprowadzono zmiany w strukturze upraw/. Uzyskano duży postęp w plonowaniu zbóż, ziemniaków i roślin oleistych. Nastąpił wzrost pogłowia trzody chlewnej i owiec, wprowadzono także nowe zasady funkcjonowania państwowych gospodarstw rolnych /w użytkowaniu jednostek państwowych i spółdzielczych znajduje się 57 % użytków rolnych wobec 23,4 % średnio w kraju/.

Plony zbóż wzrosły z 21,5 q/ha w 1981 r. do 30,6 w 1986 r., (zbiory - z 280,4 tys. ton do 448,2), oleistych - z 16,9 q/ha do 23,6, udział 4 zbóż w strukturze zasiewów ogółem wzrósł z 41,5 % do 58,1 %. W plonowaniu ziemniaków woj. słupskie uplasowało się w 1986 r. na II miejscu w kraju /223 q/ha/ po woj. szczecińskim /226 q/ha/. Nienotowany wcześniej wzrost poziomu hodowli trzody chlewnej nastąpił w latach 1984-86 /z 304,7 tys. szt. do 383,6/ przy jednoczesnym spadku stanu pogłowia bydła, a szczególnie krów. Dlatego też tak ważną sprawą jest intensyfikacja produkcji na trwałych użytkach zielonych, ze szczególnym uwzględnieniem doliny rzeki Łeby. Obszar użytków zielonych w dolinie tej rzeki stanowi prawie czwartą część ogólnej powierzchni użytków zielonych w województwie, tj. 18,8 tys. ha. Prace w dolinie Łeby rozpoczęto w r. 1986.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż pod względem wapnowania gleb woj. słupskie zajmuje I miejsce w kraju dzięki m.in. uruchomieniu własnych kopalń wapna łąkowego.

Bezpośrednio z rolnictwem związane jest leśnictwo, które stanowi źródło podstawowych surowców przemysłu drzewnego. Pozysk drewna z lasów województwa wynosi około 1 mln m³ rocznie. Największe kompleksy leśne znajdują się na terenie pojezierzy i w pasie nadmorskim.

2. Przemysł

W krajobrazie województwa nieco mniejsze znaczenie niż rolnictwo ma przemysł. Angażuje on około 29 % ogółu zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej /w kraju - ok. 39 %/. Pod względem wielkości produkcji przemysł słupski zajmuje 38 miejsce w kraju.

Począwszy od połowy 1982 r. w przemyśle uspołecznionym województwa zaznaczyły się wyraźne tendencje wzrostowe. Produkcja wzrastała systematycznie, szybciej niż w kraju. W wyniku tego przemysł słupecki już w 1983 r. osiągnął produkcję wyższą niż w okresie przedkryzysowym. W 1986 r. - w porównaniu do 1985 r. - dynamika produkcji przemysłu uspołecznionego województwa /108,6 %/ była wyższa od krajowej /104,5 %/. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu drobnego stanowiła 16,1 % produkcji sprzedanej przemysłu województwa /w kraju - 5,7 %/. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu uspołecznionego w 1986 r. /w c. stałych/ była wyższa o 25 %, natomiast uspołecznionego przemysłu drobnego o ponad 80 % - przy niewielkich różnicach w poziomie zatrudnienia.

W latach 1981-86 podejmowane były działania dla zintensyfikowania produkcji przemysłowej. Przygotowano podwaliny pod rozwój przemysłu rolno-spożywczego, który buduje się niemal od podstaw. Można w nim wyodrębnić trzy zasadnicze kompleksy przetwórstwa, a mianowicie: piekarnictwo, mleczarstwo oraz przetwórstwo mięsne. Łącznie z tym rozbudowuje się bazę przechowywania zbóż, owoców i warzyw.

W strukturze dominuje przemysł spożywczy stanowiący ponad 1/3 produkcji przemysłowej województwa. Do najważniejszych przedsiębiorstw tej branży zalicza się: Zakłady Mięsne w Słupsku, ZPC "Pomorzanka", Woj.Przeds.Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego PZZ, Słupskie Przeds.Przemysłu Ziemniaczanego i Zakłady Drobiarskie w Sławnie.

Przemysł środków transportu reprezentują przede wszystkim: Stocznia "Ustka", ZUO "Sezamor" i Komunalne Przeds.Napraw Autobusów "Kapena" w Słupsku.

Największymi przedsiębiorstwami branży maszynowej są: Fabryka Maszyn Rolniczych "Agromet-Famarok" w Słupsku i Słupski Zakład Przemysłu Maszynowego Leśnictwa "Safo" oraz Fabryki Maszyn "Zremb" w Lęborku i Jezierzycach.

Do branży drzewnej i meblarskiej należą m.in. Słupskie Fabryki Mebli oraz Przedsiębiorstwa Przemysłu Drzewnego w Lęborku i "Sławodrzew" w Sławnie.

Zdecydowanie największym zakładem przemysłowym w województwie są Północne Zakłady Przemysłu Skórzanego "Alka" /Zakład Obuwia w Słupsku, Zakład Rękawiczek i Odzieży Skórzanej w Miastku oraz Garbarnie w Kępicach i Dębnicy Kaszubskiej/. PZPS "Alka" zatrudnia łącznie ponad 6 tys.osób, a łączna wartość produkcji przekroczyła 15 mld zł.

Specjalnym działem gospodarki województwa wytwarzającym około 10 % globalnej produkcji przemysłowej jest przemysł stoczniowy i rybny. Przemysł okrętowy województwa stanowi około 2,5 % stoczniowego potencjału w kraju. Połowy ryb wynoszące 25-30 tys.ton rocznie stanowią około 5 % połowów krajowych oraz 20 % połowów na Bałtyku.

Działalność przemysłowa w zespole miejskim Słupsk-Ustka skupia ponad 60 % zatrudnionych w województwie ogółem, a w pasie północnym - obejmującym miasta: Słupsk, Ustka, Sławno, Lębork i Łeba - zatrudnienie stanowi około 78 % globalnego w przemyśle województwa.

3. Turystyka

Naturalne warunki przyrodniczo-geograficzne wyznaczają dla województwa - niemniej ważne od rolnictwa i przemysłu - funkcje turystyczno-wypoczynkowe i uzdrowiskowe. Ogólną chłonność turystyczną województwa szacuje się na 240-290 tys. osób jednorazowo, w tym około 160 tys.osób w strefie nadmorskiej. Podstawą rozwoju uzdrowisk są zasoby surowców przyrodoleczniczych /solanki i borowina/.

Zadania w dziedzinie turystyki realizowały w latach 1981-86: Słupskie Przedsiębiorstwo Turystyczne "Przymorze", biura podróży /"Orbis", "Gromada", "Juwentur"/, organizacje społeczne /PTTK, PZMot, LZS, TKKF/, a także ośrodki sportu i rekreacji. Były one również szeroko wspierane przez zakłady pracy.

Bilans ruchu turystycznego kształtował się w tym czasie następująco /w tys.osób/: 1980 r. - 2000, 1982 r. - 1110, 1986 r. - 1700. Po wyraźnym załamaniu się ruchu turystycznego w latach 1981-82, mającym źródło w sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju, od 1983 r. następuje jego wzrost.

Baza turystyczna województwa wzrosła z 6,7 tys.miejsc w 1980 r. do 9,4 tys.w roku 1986. W okresie tym m.in.:

- wybudowano 2 zajazdy /w Słupsku i Człuchowie/,
- przeprowadzono modernizację hotelu i restauracji "Staromiejska" w Słupsku,
- przekazano do eksploatacji campingi w Łebie i Ustce oraz pole namiotowe w Jarosławcu.

Baza wczasowa ogółem zwiększyła się w niewielkim stopniu, tj. z 29,7 tys.miejsc w 1980 r. do 30,3 tys.w 1986 r., przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby miejsc w ośrodkach wczasowych /z 21,5 tys. do 20,1 tys./ i ich wzroście w kwaterach prywatnych wykorzystywanych na potrzeby wczasów /z 7,3 tys. do 8,7 tys. miejsc/.

Wykorzystanie bazy turystycznej i wczasowej w województwie cechuje wybitna sezonowość. Liczba turystów i wypoczywających w okresie letnim /czerwiec-lipiec-sierpień/ zwiększa się bowiem o uczestników kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży. W obiektach turystycznych przyjmuje się w tych m-cach około 60 % turystów, natomiast w obiektach wczasowych i kolonijnych - ponad 90 % wypoczywających w roku. Najbardziej obciążona jest strefa nadmorska: miasta Ustka i Łeba oraz gminy: Ustka, Postomino, Smołdzino i Wicko. Na obszarze tym wypoczywa w roku ponad 85 % wczasowiczów i 50 % turystów.

Lecznictwo uzdrowiskowe - jak dotychczas - realizowane jest w Ustce. Jego rozwój uzależniony jest od wybudowania zakładów przyrodoleczniczych - nie tylko w Ustce, ale także w Łebie i Jarosławcu - oraz obiektów sanatoryjnych z prawdziwego zdarzenia.

4. Kierunki perspektywicznego rozwoju województwa słupskiego

W najbliższej perspektywie zakłada się utrzymanie dotychczas wykształconych funkcji regionu:

- rolnictwa z opartą na nim gospodarką żywnościową oraz gospodarki rybackiej,
- przemysłu i drobnej wytwórczości,
- turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego.

Rybołówstwo morskie i lecznictwo uzdrowiskowe będą nadal występować wyłącznie na wybrzeżu. Pozostałe funkcje rozmieszczone są w całej przestrzeni województwa z różnym stopniem dominacji.

Ze specyfiki województwa słupskiego wynika, że w najbliższych latach należy zwrócić szczególną uwagę na problemy gospodarki żywnościowej. W "Założeniach planu przestrzennego zagospodarowania kraju do 1995 r." akceptowanego przez Radę Ministrów w 1986 r. województwo słupskie zaliczono do regionów o niewykorzystanym potencjale produkcyjnym, bowiem występują tu znaczne nadwyżki podstawowych surowców rolnych w relacji do bazy przetwórczej.

Pożądanym jest więc rozwój przemysłu rolno-spożywczego o racjonalnych wielkościach w stosunku do bazy surowcowej i optymalnych warunków transportowych. Rozwój gospodarki żywnościowej warunkuje też awans materialny i społeczny regionów rolniczych, co powinno przyczynić się do podniesienia atrakcyjności pracy w rolnictwie.

W rozmieszczeniu przemysłu stosowane będą preferencje dla lokowania zakładów przemysłu maszynowego i lekkiego w miastach o wielkości 10-30 tysięcy mieszkańców. W Słupskiem nie ma możliwości lokalizowania przemysłów uciążliwych.

Turystyka będzie utrzymana jako funkcja o znaczeniu krajowym. Równocześnie należy rozwinąć funkcję rekreacji na potrzeby mieszkańców województwa. Rozwój turystyki z konieczności musi się w zasadzie odbywać na terenach już zainwestowanych, bowiem rezerwy nowych terenów są niewielkie. Udostępnienie nowych terenów w strefie nadmorskiej jest możliwe po rozwiązaniu konfliktów z innymi funkcjami obszaru. Wymaga to czasowego ograniczenia rozwoju tej funkcji ze względu na przeciążenie ruchem turystycznym, zaniedbania w inżynierii sanitarnej i w bazie usług komplementarnych, z równoczesnym podjęciem kompleksowych działań hamujących procesy degradacji środowiska naturalnego. Ponadto należy ograniczyć - lub nawet częściowo wyeliminować - bazę turystyczną pobytową z obszarów szczególnie chronionych, wzbogacając w obiekty obsługujące ruch krajoznawczy i turystykę kwalifikowaną. W województwie występują rezerwy we wszystkich formach turystyki pozwalające na przyrost miejsc:

w strefie nadmorskiej o około 10 tysięcy, w strefie pojeziernej o 2,5 tys., a w miastach Słupsk, Człuchów i Miastko o około 1800 miejsc.

Podstawą rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego są lokalne zasoby surowców leczniczych. Działalność uzdrowiskowa będzie prowadzona w miejscowościach Ustka, Łeba i Jarosławiec.

Słupsk, marzec 1985r.

Halina Ossachowska
Teresa Krępka

ROZWÓJ UZDROWISKOWYCH FUNKCJI WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO

Lecznictwo uzdrowiskowe na wybrzeżu słupskim rozwija się od początku lat 70-tych. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1974 r. /Dz.U. nr 16, poz. 89/ rozciągnięte zostały przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym /Dz.U. nr 31, poz. 260/ na miejscowości: Łeba w woj. gdańskim i Ustka w woj. koszalińskim. Obie te miejscowości znalazły się w granicach woj. słupskiego w 1975 r.

W dniu 31 maja 1977 r. zawarte zostało przez Wojewodę Słupskiego i Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia "Uzdrowiska Polskie" - Porozumienie w sprawie rozwoju uzdrowisk i lecznictwa uzdrowiskowego w woj. słupskim w latach 1977-1990. Załącznikiem do Porozumienia jest szczegółowy program prac przygotowawczych i zamierzeń inwestycyjnych dla miejscowości uzdrowiskowych - Ustki i Łeby oraz potencjalnie uzdrowiskowej - Jarosławca. Niestety, Zjednoczenie "UP" nie wywiązało się z przyjętych na siebie zobowiązań przed swym rozwiązaniem, chociaż zadania koordynowane przez Wojewodę Słupskiego konsekwentnie realizowane są zgodnie z postanowieniami Porozumienia. Przygotowano plany zagospodarowania turystycznego dla w/w miejscowości. Realizowane są prace w zakresie gospodarki komunalnej, służby zdrowia, oświaty /przygotowanie kadry/ z myślą o uzdrowiskowej funkcji tych miejscowości.

Status uzdrowiska - jak dotąd - uzyskała Ustka. W 1978 r. w Ustce utworzono PP Uzdrowisko "Ustka", które od 1974 r. działało jako filia Uzdrowiska w Połczynie Zdroju, opierając swą działalność o nieduży zakład przyrodoleczniczy /do 300 zabiegów/dziennie/ - utworzony w wyniku adaptacji z łaźni miejskiej - i dzierżawioną po sezonie letnim bazą łózkową.

Kolejne akty prawne pozwoliły na prawidłowy rozwój funkcji uzdrowiskowej w Ustce:

- Uchwała nr XXI/92/84 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 31 stycznia 1984 r. w sprawie statutu Uzdrowiska "Ustka",
- Uchwała nr 210 Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1987 r. w sprawie uznania miasta Ustki za uzdrowisko /MP nr 38, poz.333/.

Ponadto pismem z dnia 25 czerwca 1985 r. nr UT-729/1/85 Ob. Stanisław Gura - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej - poinformował Wojewodę o włączeniu budowy Zakładu Przyrodoleczniczego w Ustce do inwestycyjnego planu resortu na lata 1986-90. Inwestycja ta będzie realizowana w latach 1989-95 [zakład przyrodoleczniczy - przepustowość 2557 zabiegów/7 godz. i pawilon łóżkowy - sanatorium - 143 łóżka/.

Dotychczas PP "Ustka" działa na bazie łóżek dzierżawionych

w 3 obiektach: Sanatorium "AZOTY"	- 145 łóżek
Sanatorium "POMORZE"	- 138 "
Sanatorium "RADOŚĆ"	- 190 "

W ramach lecznictwa otwartego PP "Ustka" przyjmuje kuracjuszy z 3 sanatoriów branżowych oraz posiadających skierowania serii "G"-14 i 21-dniowe. Wybudowanie nowego zakładu pozwoli zagospodarować bezinwestycyjnie 2.500 łóżek sanatoryjnych - w sezonie stanowiących bazę wczasową. Ponadto opracowuje się obszar górniczy do złoża borowiny "Ustka" oraz dokumentację eksploatacyjną. Powyższe złożo na obszarze 10,28 ha posiada zbilansowane zasoby ustalone w kategorii B w ilości 196 tys.ton. Są one w stanie zabezpieczyć potrzeby uzdrowiska na około 400 lat.

Zgodnie z "Załoženiami planu regionalnego zagospodarowania przestrzennego woj.słupskiego na lata 1987-2010" przyjętymi przez Wojewódzką Radę Narodową uchwałą nr XXIV/177/88 z dnia 29.I.1988 r. - lecznictwo uzdrowiskowe będzie bazować na lokalnych zasobach surowców leczniczych. Dla złóż należy wyznaczyć obszary górnicze ochrony wód i złóż leczniczych /złożo Ustka, Objeskie Łąki, Karolinki/ oraz przystąpić do ich eksploatacji.

Miejscowości Ustka, Łeba i Jarosławiec uznaje się za uzdrowiska traktując tę funkcję jako wiodącą. Działalność uzdrowiskowa będzie rozszerzana poprzez budowę zakładów przyrodoleczniczych, szpitali uzdrowiskowych, przychodni oraz urządzeń i obiektów komplementarnych. Baza uzdrowiskowa powinna być wykorzystana cały rok, a szczególnie w okresie letnim, gdyż właśnie wtedy są najlepsze warunki do leczenia schorzeń. W miejscowościach uzdrowiskowych będzie harmonijnie kojarzona działalność wczasowa z uzdrowiskową. Dla lecznictwa uzdrowiskowego przewiduje się następujące ilości nowych miejsc całorocznych:

Ustka-Orzechowo - 6000, Jarosławiec - 3000, Łeba - 3000.

Dla potrzeb funkcji przekształcane będą struktury przestrzenno-funkcjonalne tych miejscowości i odpowiednio wzbogacane.

Równocześnie prowadzone będą poszukiwania nowych form, zasobów oraz walorów balneologicznych.

Stupnik, luty 1989.

HALINA OCZACHOWSKA

System koordynacji i zarządzania /charakterystyka działalności
koordynacyjnej wykonywanej przez Wydział Kultury Fizycznej,
Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku/

=====

Przeprowadzona w roku 1975 zmiana organizacji administracji państwowej w kraju stworzyła niepowtarzalne warunki dla rozwoju nowo powstałych województw, w oparciu o maksymalne wykorzystanie posiadanego potencjału gospodarczego, zasobów mineralnych, jak i optymalnego wykorzystania walorów środowiska geograficznego.

Władze administracyjne województwa słupskiego ustalając kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, postanowiły stworzyć z turystyki trzecią gałąź gospodarki po przemyśle i rolnictwie. Podstawę do takiej decyzji stanowił fakt posiadania przez województwo bardzo atrakcyjnych zespołów krajobrazowych i rekreacyjnych. Obszar ten został zaliczony do terenów o wybitnych walorach rekreacyjnych, bardzo chętnie odwiedzany przez turystów.

Kierunki rozwoju turystyki oraz związanej z nią infrastruktury określone zostały w opracowanym pod kierownictwem doc.dr Bernarda Czerwińskiego "Studium Zagospodarowania Turystycznego Województwa Słupskiego w latach 1976-1990", które po uzyskaniu pozytywnej oceny Sekretariatu KW PZPR i Instytutu Turystyki w Warszawie, Zarządzeniem Nr 4/77 Wojewody Słupskiego zlecone zostały do realizacji organom i instytucjom zajmującym się obsługą ruchu turystycznego na terenie województwa słupskiego.

Jednym z czynników hamujących dotychczas prawidłowy rozwój funkcji wczasowo-turystycznych poszczególnych miejscowości był brak koordynacji pomiędzy instytucjami zajmującymi się organizacją wczasów i wypoczynku. Miało to ujemny wpływ na jakość świadczonych usług i ograniczenie działalności do wynajmu kwater prywatnych.

Sytuacja uległa radykalnej zmianie z chwilą utworzenia Słupskiego Przedsiębiorstwa Turystycznego "Przymorze", które przejęło całość bazy turystycznej /hotele, pola namiotowe, campingi/ oraz kwatery prywatne w miastach i miejscowościach nadmorskich.

W latach 1976-1986 WRN w Słupsku podjęła następujące uchwały dotyczące turystyki w województwie słupskim:

- Uchwała nr XI/75/86 WRN w Słupsku z dnia 31 stycznia 1986 r. w sprawie programu rozwoju bazy turystycznej w woj.słupskim do roku 1990,
- Uchwała nr IV/29/76 z dnia 30 grudnia 1976 r. i III/16/80 z dnia 30 czerwca 1980 r. WRN w Słupsku w sprawie ustalenia wykazu miejscowości woj.słupskiego, w których pobiera się opłatę klimatyczną,
- Uchwała nr VI/42/85 WRN w Słupsku z dnia 26 marca 1985 r. w sprawie ustalenia miejscowości, w których jest pobierana opłata miejscowa.

W latach 1981-1986 przygotowanie i przebieg sezonów turystycznych opierało się na Zarządzeniu nr 9/81 Wojewody Słupskiego z dnia 26.03.1981 roku. Następnie na sezon 1987 i 1988 r. obowiązywały nowe zarządzenia Wojewody Słupskiego nr 15/86 i 35/87. Załącznik do nich stanowiły "Wytyczne" dla wszystkich jednostek i organizatorów turystyki" obejmujące szczegółowe zadania przed, w czasie i po sezonie.

Wydział Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku koordynuje wszystkie sprawy związane z turystyką w województwie. Przede wszystkim czuwa nad prawidłową realizacją Uchwał WRN, przedkładając stosowne informacje do Biura WRN oraz Wojewodzie Słupskiemu.

WKFSiT sporządza pisemne informacje o ocenie przygotowania sezonów turystycznych, a także informacje - oceny o przebiegu sezonów w województwie słupskim.

Traktują one kompleksowo wszystkie zagadnienia związane z obsługą i organizacją ruchu turystycznego, a więc o :

- wielkości ruchu turystycznego,
- bazie turystyczno-wypoczynkowej,
- turystyce pobytowej,
- wypoczynku dzieci i młodzieży,
- turystyce krajowej i zagranicznej,
- stanie sanitarnym,
- bezpieczeństwie na drogach i wodach,
- usługach "it", kulturalno-oświatowych,
- handlu, gastronomii, komunikacji.

Przed i po sezonie Wydział KFSiT organizuje narady branżowe, zbiera wnioski oraz czuwa nad ich realizacją. Wydział przeprowadza także w sezonie kompleksowe kontrole i lustracje miejscowości, kąpielisk i obiektów turystycznych wspólnie z Woj. Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendą Woj. Straży Pożarnych, Woj. Urzędem Spraw Wewnętrznych oraz Woj. Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym. Przed i w czasie sezonu organizowane są konferencje prasowe w celu poinformowania dziennikarzy o stanie turystyki, wolnych miejscach wczasowych, atrakcjach turystycznych itp. Wydział na bieżąco współpracuje z mass-mediami.

Przy Wydziale prowadzi działalność Wojewódzka Komisja ds. Rodzajów i Kategorii Obiektów Hotelarskich dokonująca klasyfikacji i kategoryzacji obiektów turystycznych ogólnie dostępnych od trzech gwiazdek i II kategorii w dół.

SKUPSK, luty 1989r.

W S T Ę P

Cel, zakres i metoda pracy

Celem pracy jest prześledzenie procesu rozwoju turystyki i wypoczynku w województwie śląskim w latach 1975 - 1986, kształtowania i krzepnięcia struktur organizacyjnych i przestrzennych turystyki i wypoczynku oraz uzyskanie diagnoz charakteryzujących stan turystyki i wypoczynku osiągnięty w końcu lat 80-tych. Nadto wzbogacenie ogólnej wiedzy o turystyce - zebranie informacji o jej stanie, etapach rozwojowych, sziałości organizatorskiej wszystkich instytucji powołanych do tego celu oraz przedstawienie związków zachodzących między rozwojem turystyki a społeczno-gospodarczym rozwojem województwa śląskiego oraz przedstawienie rynku usług turystycznych na tym terenie.

Zastosowano tu różne metody badawcze - jednakże dominuje metoda statystyczna, dająca możliwość zastosowania najbardziej obiektywnego kryterium w badaniach nad faktami masowymi w życiu społeczno-gospodarczym, a mianowicie kryterium ilościowego.

Rozdział I

CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA WALORÓW TURYSTYCZNYCH

I ZARYS ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO

1. Zarys charakterystyki środowiska geograficznego województwa słupskiego

Województwo słupskie utworzone mocą ustawy sejmowej z 28 maja 1975 r. obejmuje obszar 7.453 km^2 , który w roku 1985 zamieszkiwało 386 tys.osób. Ośrodkiem administracyjnym oraz największym centrum przemysłowym jest Słupsk liczący ponad 90 tys.mieszkańców /1985 r./. Przeciętna gęstość zaludnienia na terenie województwa wynosi 50 osób na 1 km^2 . Największymi miastami /obok Słupska/ są: Lębork, Bytów, Sławno, Człuchów, Ustka, Miastko. Większe rzeki przepływające przez teren województwa to: Wieprza, Słupia, Łupawa, Łeba oraz Brda w jej górnym biegu.

Województwo słupskie ma charakter rolniczo-przemysłowy; najbardziej rozwinięty jest przemysł spożywczy, elektroniczny, drzewny, skórzany. Przez jego teren przebiegają dość ważne szlaki kolejowe i drogowe. Największe znaczenie ma linia kolejowa Gdańsk - Szczecin z węzłem w Słupsku i równoległa do niej droga kołowa.

Ziemia słupska zajmuje znaczącą pozycję na mapie turystycznej kraju i makroregionu północnego, w skład którego wchodzi obok woj. woj.: elbląskiego, gdańskiego, koszalińskiego i szczecińskiego. Obejmuje około 19 % powierzchni województw nadmorskich i 85 km wybrzeża morskiego oraz posiada 22,1 % powierzchni województwa o korzystnych walorach przyrodniczych predystynujących do funkcji turystyki wypoczynkowej.

Pod względem geograficznym interesujący nas teren składa się z trzech typów krajobrazów różnych stref a mianowicie: wybrzeża / 170 km^2 - 2,3 % powierzchni województwa/, równin przybrzeżnych i innych terenów / 4.383 km^2 - 58,8 % powierzchni województwa/ i pojezierza / 2.900 km^2 - 38,9 % powierzchni województwa/.

2. Walory turystyczne

2.1. ś r o d o w i s k a p r z y r o d n i c z e g o

Główne walory wypoczynkowe koncentrują się w dwóch rejonach: nadmorskim i pojezierzu.

Wybrzeże ma dobre warunki do rozwoju turystyki, rekreacji i uzdrowisk. Zostało ono zaliczone do terenów o wybitnych walorach turystycznych I kategorii. Do cech korzystnych strefy nadmorskiej /szerokości od 0,5 km do 3 km/ zaliczyć można: plaże morskie, względnie duże zalesienie terenów w bezpośrednim sąsiedztwie brzegu, położenie przy głównych szlakach turystycznych. Do pasa nadmorskiego zaliczony jest obszar 4 gmin: Postomina, Ustki, Smołdzina i Wicka oraz 2 miast - Ustki i Łeba. Skoncentrowane tu jest ponad 50 % bazy turystycznej i ponad 80 % bazy czasowo-wypoczynkowej województwa.

Na atrakcyjność turystyczną wybrzeża duży wpływ mają również walory krajobrazowe, kąpieliskowe, balneologiczne i inne. Łatwo dostępne, szerokie, piaszczyste plaże stwarzają wyjątkowo korzystne warunki dla plażowania i kąpieli morskich. Na 85 kilometrowym odcinku wybrzeża występują przeważnie dwa typy krajobrazu: wybrzeże mierzejowo-wydmowe /Ustka, Łeba, Rowy, Wicko Morskie/ oraz wybrzeże wysoczyznowo-klifowe w okolicach Jarosławca i na odcinku między Ustką a Rowami. Inną atrakcją tego obszaru są: szerokie pasma wydm, częściowo porośnięte lasami i duże jeziora przybrzeżne /Wicko, Gardno, Łeba, Serbsko/. Obszar ten wyróżnia się bardzo korzystnymi walorami bioklimatycznymi, na które składa się intensywne działanie słońca, wiatru i morza. Walory krajobrazowe strefy nadmorskiej związane są z atrakcyjnymi osobliwościami przyrodniczo-geograficznymi. Należy do nich przede wszystkim Słowiński Park Narodowy, zajmujący 2,4 % powierzchni województwa, który został uznany przez UNESCO za Światowy Rezerwat Biosfery. Inną osobliwością jest Park Krajobrazowy Doliny Słupi, liczne rezerваты faunistyczne i florystyczne, pomniki przyrody, wędrujące wydmy, klify brzegowe czy też charakterystyczna flora wydmowa.

Na styku środowiska morskiego i lądowego dominującą rolę odgrywa wypoczynek pobytowy oraz stopniowo rozwijające się lecznictwo uzdrowiskowe w Ustce i Łebie.

Odmienne niż wybrzeża są walory turystyczne i wypoczynkowe terenów pojezierza, o dużej różnorodności rzeźby terenu, z bogatą szatą leśną i wielką ilością zróżnicowanych genetycznie jezior. Jeziora te w większości charakteryzują się małym stopniem zanieczyszczenia i dobrą dostępnością brzegów. Osobliwością np. okolic Miastka są jeziora lobeliowe, o przejrzystej, ubogiej w składniki mineralne wodzie z piaszczystym dnem. Tereny te są stosunkowo łatwo dostępne dzięki dobrym układom komunikacyjnym, charakteryzują się niewielkim zaludnieniem i rzadką siecią osadniczą. Walory te przyciągają liczne rzesze turystów zainteresowanych uprawianiem żeglarstwa morskiego, żeglarstwa jeziornego i kajakarstwa oraz uprawianiem wędkarstwa i myśliwstwa. Również korzystne są warunki dla wypoczynku pobytowego nad wodą i w lasach oraz uprawiania wędrówek krajoznawczych pieszych, motorowych i wodnych.

Te walory turystyczne, krajobrazowe i specjalistyczne regionu nadmorskiego pozwalają na określenie funkcji, jakie wykształciły się w wyniku rozwoju ruchu turystycznego, zagospodarowania turystycznego oraz bazy materialnej turystyki.

Innym elementem przyczyniającym się do napływu ludności nad morze jest kuracyjna wartość morza i uzdrowiskowe właściwości wielu miejscowości nadmorskich. Walory wypoczynkowe strefy nadmorskiej, kształtowane przez klimat morski, mają szczególny udział w rozwoju funkcji uzdrowiskowych tych obszarów. Charakterystyczny mikroklimat z zawartością leczniczych aerozoli w powietrzu, działalność promieni ultrafioletowych, wody solankowe /w okolicy Ustki/ i złoża torfoborowinowe /w okolicy Ustki, Objazdy, Nowej Wsi Lęborskiej/ stwarzają korzystne warunki dla rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego i stacji klimatyczno-leczniczych. Walory balneologiczne i występowanie złóż surowców leczniczych zdecydowały o nadaniu Ustce statusu uzdrowiska. Tallassoterapia, czyli leczenie morzem, jak również czystość powietrza oraz znaczne stężenie jodu i solanki, stwarzają potencjalne warunki do rozwoju funkcji

uzdrowiskowych w Łebie. Również Jarosławiec i Rowy zostały wyznaczone jako potencjalne miejscowości uzdrowiskowe. Upatruje się tu także możliwości całorocznego leczenia schorzeń geriatrycznych.

Lecznictwo uzdrowiskowe na wybrzeżu słupskim rozwija się od początku lat 70-tych. W 1978 r. w Ustce utworzono PPUzdrowisko Ustka /od 1974 r. działało jako filia Uzdrowiska w Połczynie - Zdroju/. Dzierżawione przez okres 9 miesięcy /poza sezonem letnim/ ośrodki wczasowe w Ustce o 430 miejscach /"Azoty" - 120 m, "Pomorze" - 120 m, "Radość" - 140 m i inne mniejsze/ przyjmują w tym czasie około 4 tys. kuracjuszy. Ponadto 2 zakładowe ośrodki wypoczynkowe - "Tęcza" o 115 miejscach i "Posejdon" o 120 miejscach - przyjmują w okresie po sezonie letnim dalsze 2 tys. kuracjuszy, którzy korzystają z zabiegów balneologicznych w zakładzie przyrodoleczniczym.

Za najważniejsze działania hamujące dalszą degradację walorów turystyczno-rekreacyjnych w województwie uznać należy:

- realizację ochrony walorów turystycznych w ramach kompleksowej ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego kraju,
- wprowadzenie ochrony prawnej dla obszarów z walorami turystycznymi poprzez włączenie ich w system obszarów specjalnie chronionych i ekologicznie aktywnych,
- podjęcie działań ochronnych i rewaloryzacyjnych na wybranych terenach.

Działania te dotyczą zarówno strefy nadmorskiej, jak i pojeziernej. Pożądane efekty tych działań nie są możliwe do osiągnięcia w krótkim okresie. Jest to efektem zaniedbań w tym przedmiocie w okresach minionych.

Największe zagrożenia występują w strefie nadmorskiej i w związku z tym za podstawowe warunki dalszego rozwoju funkcji turystycznej w tej strefie uznaje się:

- 1/ zahamowanie postępującej degradacji środowiska naturalnego w obszarze morza otwartego i rzek przymorza,
- 2/ utrzymanie w obecnym stanie ilościowym bazy recepcyjnej /hotelowej i ośrodków zakładowych/, tj.:
 - przeprowadzenie działań na rzecz podwyższania standardu bazy /rekonstrukcja, modernizacja, ew. częściowa rozbudowa zaplecza technicznego/,
 - poprawienie do stanu niezbędnego infrastruktury technicznej,
 - wzmocnienie funkcji uzdrowiskowej.

W obszarze tej strefy wiodącymi kategoriami usług turystycznych winny być: wczasy i wypoczynek oraz turystyka krajowa, a także sobotnio-niedzielny i świąteczny wypoczynek.

2.2. ś r o d o w i s k a k u l t u r o w e g o

Obok wybitnych walorów środowiska naturalnego występuje na ziemi słupskiej wiele elementów, dość atrakcyjnych turystycznie, będących spuścizną historyczną kultury materialnej człowieka na tym terenie. Największe skupiska zabytków znajdują się w miastach: Słupsk, Bytów, Lębork, Człuchów. Do ciekawszych zabytków zaliczyć można skansen w Klukach, gdzie znajduje się muzealna zagroda odłamu ludności kaszubskiej. Na terenie województwa zachowały się nie tylko zabytkowe budynki mieszkaniowe i gospodarcze w Kłęczynie, Dąbrówce Bytowskiej, Czarnej Dąbrówce, ale również stare podania, legendy, zwyczaje.

Z zabytków architektonicznych zasługują na uwagę głównie kościoły gotyckie w Słupsku, Sławnie, fortyfikacje średniowieczne w postaci murów miejskich - baszt, wież i bram obronnych w Słupsku, Sławnie, Lęborku, zamki w Słupsku, Bytowie, muzea w Słupsku, Lęborku, Bytowie, Płotowie - Muzeum Szkoły Polskiej, Muzeum Przyrodniczo-Leśne Słowińskiego Parku Narodowego.

3. Zarys dziejów historycznego rozwoju

Początki Słupska łączą się ze średniowiecznym grodem położonym na wyspie utworzonej przez ramiona Słupi. Gród ten stanowił niewielki ośrodek obronny sięgający początków IX wieku. Gród słupski należy uznać za jeden z ośrodków plemiennych obszaru położonego nad rzekami: Grabowa, Wieprz, Słupia i Łupawa. Jednakże z uwagi na jego niewielkie rozmiary, na czołowy /po Sławnie/ ośrodek życia gospodarczego i politycznego wysunął się dopiero w okresie wczesno-feudalnym, tj. w połowie XIII wieku. Stał się wtedy drugim po Sławnie ośrodkiem tworzącej się wówczas miejscowej państwowości. W okresie tym Pomorze zamieszkałe było wyłącznie przez ludność słowiańską - Pomorzan, żyjących głównie z rolnictwa i hodowli zwierząt domowych.

W następstwie wypraw Bolesława Krzywoustego na Pomorze Zachodnie w 1119 r. książęta zachodniopomorscy i sławieńscy uznali zwierzchnictwo księcia polskiego, przyjmując obowiązek świadczenia trybutu i posiłków wojskowych na wyprawy wojenne. Jednym z głównych warunków tej zależności było również przyjęcie przez społeczeństwo pomorskie chrześcijaństwa - tereny tych ziem włączone zostały do biskupstwa pomorskiego ze stolicą w Wolinie. Na początku XIII w. księstwo sławieńsko-słupskie przeszło pod panowanie duńskie, które to rządy załamały się w końcu 1225 r. i ziemia słupska przyłączona została przez księcia Światopełka do Pomorza Gdańskiego. Włączenie Pomorza Środkowego do monarchii piastowskiej przyspieszyło na jego terenie dalszy rozwój stosunków feudalnych oraz znacznie je umocniło, w efekcie czego Słupsk w omawianym okresie zaczął wyrastać na główny ośrodek polityczny i gospodarczy regionu oraz ważne centrum sądowo-administracyjne.

Po śmierci króla Przemysława w 1296 r. Słupsk ze Sławnem przeszedł w posiadanie jego następcy, księcia kujawskiego - Władysława Łokietka, a po jego wypędzeniu z kraju przyszły lata władztwa czeskiego. Śmierć Wacława III wykorzystali margrabiowie brandenburscy i w 1307 r. ziemia słupska przeszła pod ich

panowanie na mocy porozumienia ze Świącami, możliwym rodzajem z ziemi słupskiej, zawartego w Lędowie koło Ustki.

Na przełomie XIII i XIV w. nastąpił intensywny rozwój osadnictwa na tym terenie, efektem którego było powstanie miasta lokacyjnego w Słupsku. W świetle ostatnich badań należy przyjąć, że miasto lokacyjne powstało w końcu XIII w., a w roku 1310 nastąpiła powtórna jego lokacja, czyli relokacja dokonana przez margrabiów brandenburskich. Panowanie brandenburskie na Pomorzu Sławiensko-Słupskim okazało się krótkotrwałe - na przełomie lat 1316/1317 ziemia sławienska i słupska zostały ostatecznie zespolone z Pomorzem Zachodnim, a mianowicie włączone do księstwa wołogojskiego w ramach ustępstw politycznych poczynionych przez margrabięgo Waldemara na rzecz książąt zachodniopomorskich. Fakt ten miał istotne znaczenie dla późniejszych dziejów miasta i regionu, zarówno politycznych, gospodarczych, jak i kościelnych. W tym ostatnim przypadku ziemia słupska przyłączona została do diecezji kamieńskiej /z gnieźnieńskiej/.

Krótki okres rządów krzyżackich zakończył się w roku 1342, po czym ziemia słupska przeszła ponownie pod panowanie książąt zachodniopomorskich. Słupsk stał się wówczas ośrodkiem rezydencjonalnym i sądowo-administracyjnym. W 1372 r. nowo-utworzone księstwo słupskie objął w posiadanie książę Bogusław V. Podczas jego rządów i w latach następnych następuje wzrost znaczenia gospodarczego i politycznego miasta, staje się ono ośrodkiem stołecznym księstwa.

Podstawę egzystencji Słupska w XIV i XV w. stanowiła produkcja rzemieślnicza, zaspokajająca potrzeby rynku lokalnego i stanowiąca główny przedmiot obrotu towarowego ze wsią. Już od początku XIV. rzemieślnicy słupscy organizowali się w cechach - piekarzy, rzeźników, kowali, szewców, krawców, krawców, bednarzy, siodlarzy. Decydującą jednak rolę w życiu Słupska odgrywali kupcy obsługujący handel dalekosiężny. Głównymi towarami eksportowanymi przez kupców słupskich było zboże, miód, smoła i drewno do budowy okrętów. Ale również rolnictwo i hodowla stanowiły poważne źródło dochodów dla wielu obywateli miasta.

Po śmierci księcia Warcisława X całe Pomorze zjednoczone zostało pod rządami księcia Bogusława X. Troszczył się on o pomyślny rozwój gospodarczy miasta, jednocześnie dbając o wzmocnienie władzy książęcej.

Okres wojny trzydziestoletniej przyniósł natomiast miastu ogromne straty. Złożyło się na to kwaterowanie wojsk, a więc świadczeń w gotówce i naturze, prowadzenie prac fortyfikacyjnych. Miasto dotknęły dwie epidemie oraz klęska głodu. Straty demograficzne poniesione przez miasto w tym czasie szacowano na co najmniej 1/4, a nawet 1/2 stanu zaludnienia z okresu przedwojennego.

Na mocy pokoju westfalskiego zawartego w 1648 r., kończącego wojnę trzydziestoletnią, Słupsk wraz z całą wschodnią częścią księstwa pomorskiego przeszedł pod panowanie Brandenburgii i na przeciąg 270 lat znalazł się w państwie rządzonej przez brandenburską linię Hohenzollernów, elektorów Rzeszy, a od 1701 r. - królów pruskich.

Przejęcie Pomorza Zachodniego pod władzę Brandenburgii rozluźniło więzy gospodarcze tego kraju z Wielkopolską i innymi ziemiami polskimi. Drugą przyczyną upadku gospodarczego, zwłaszcza miast pomorskich, był zmieniający się układ klasowy. Źródłem zacofania i zastoju gospodarki był też średniowieczny system cechowy.

Swoją pozycję gospodarczą Słupsk odbudował dopiero po wojnie 7-letniej - nastąpiła wtedy odbudowa rzemiosł i w II poł. XVIII w. osiągnął on rangę najbardziej uprzemysłowionego miasta środkowej i wschodniej części Pomorza Zachodniego.

Przez cały XIX wiek kształtowały się w Słupsku ważne procesy społeczno-gospodarcze, które nadały temu miastu, poczynając od pierwszych lat XX wieku, charakter liczącego się w prowincji ośrodka produkcji przemysłowej oraz regionalnego centrum komunikacyjno-handlowego.

Z okresu napoleońskiego miasto wyszło bez strat w majątku trwałym, lecz bardzo osłabione finansowo. Podstawę gospodarki miasta w pierwszej połowie XIX wieku było nadal rzemiosło. Jednakże w miarę pojawiania się na rynku słupekim tańszych wyrobów fabrycznych wiele rzemiosł upadło. W II poł. XIX w. Słupsk stał się już drugim po Szczecinie ośrodkiem przemysłowym Pomorza Zachodniego. Na przełomie XIX i XX w. największymi branżami przemysłowymi był przemysł materiałów budowlanych, drzewny, metalowo-maszynowy, spożywczy. Słupsk stał się również liczącym się centrum handlowo-finansowym. Wielkie znaczenie dla gospodarczego uaktywnienia się Słupska i formowania się wielkotowarowego rolnictwa na jego zapleczu miała coraz nowocześniejsza sieć lądowo-komunikacyjna. Słupsk stał się również najważniejszym pośrednikiem handlowym Ustki i szybko się na tym bogacił. Wzrastała też systematycznie liczba mieszkańców: z 5,4 tys. w 1819 r. do 34,4 tys. w 1918 r. Pociągnęło to za sobą rozwój miasta oraz inwestycje w gospodarce komunalnej. W 1862 r. oddano do eksploatacji gazownię, rozpoczęto budowę sieci wodociągowej, w 1900 r. uruchomiono miejską elektrownię, a w 1909 r. wyruszyły na ulice miasta pierwsze tramwaje.

Przegrana Niemiec w I wojnie światowej i poważne zmiany geopolityczne osłabiły możliwości rozwoju gospodarczego Słupska. Miasto zostało pozbawione ugruntowanych od dziesięcioleci powiązań ekonomiczno-handlowych z rozległym zapleczem sięgającym daleko poza aktualne granice państwowe. Okazało się, że bez naturalnego zaplecza ziem polskich niektóre dziedziny słupekiego przemysłu i handlu skazane są na stagnację. Najbliższy region i powiaty rejencji koszalińskiej nie stanowiły gwarancji na przezwyciężenie tych tendencji. Również rolnictwo zachodniopomorskie od lat 1923 - 1924 weszło w okres szybko narastającego kryzysu który trwał aż do wybuchu II wojny światowej.

II wojna światowa przyniosła powrót Polski na ziemie zachodniopomorskie. 9 marca 1945 r. wojska radzieckie wraz z oddziałami polskimi wkroczyły do Słupska, przywracając go z ziemią słupeką do Macierzy.

Po zorganizowaniu życia polskiego i odbudowie gospodarki ze zniszczeń wojennych, nastąpił - począwszy od połowy lat 50-tych - dynamiczny rozkwit wszystkich dziedzin życia miejskiego. Szczególnie wysoką dynamikę rozwoju wykazywał przemysł, dzięki czemu Słupsk stał się najbardziej uprzemysłowionym miastem b.woj. koszalińskiego. Posiadając dobrze rozwinięty przemysł i odpowiednią bazą usługową, handlową i kulturalno-oświatową - Słupska stał się prężnym centrum gospodarczym i kulturalnym dla kilku sąsiednich powiatów i był jednym z większych miast polskiego wybrzeża.

Utworzenie województwa słupskiego mocą ustawy sejmowej z 28 maja 1975 r. spełniło życzenia i ambicje mieszkańców ziemi słupskiej i Słupska, znanego ze swej aktywności społecznej i różnorodnych inicjatyw.

Rozdział II

ROZWÓJ, KSZTAŁTOWANIE SIĘ STRUKTUR ORGANIZACYJNYCH I FUNKCYJNALNO - PRZESTRZENNYCH GOSPODARKI TURYSTYCZNEJ.

1. Ruch turystyczny /etapy narastania i rozwoju, wielkość struktura rodzajowa i przestrzenna, ośrodki koncentracji/

Ruch turystyczny, ujmowany we wszystkich jego formach, tj. wycieczki, tranzyty, pobyty turystów indywidualnych, pobyty w ośrodkach czasowych, koloniach, obozach, wypoczynek u rodziny, wypoczynek świąteczny, sobotnio- niedzielny - w województwie słupskim skupia się około 80 % w pasie nadmorskim. Spowodowane jest to wielkością bazy oraz atrakcyjnością wypoczynkową strefy nadmorskiej. Jego cechą charakterystyczną jest koncentracja sezonowa, która ogranicza się do około 60 dni w roku. Wiąże się to też z warunkami pogodowymi oraz rodzinnym modelem wypoczynku, sprowadzającym się do 2 miesięcy wakacyjnych w roku. Nie jest to oczywiście sytuacja korzystna, wpływa bowiem na pogorszenie jakości usług, przeciążenie bazy, zawyżanie cen za usługi noclegowe. Na pojezierzu najwięcej turystów przebywa latem w gminach: Człuchów, Studzienice, Parchowo, Smołdzino, Przechlewo.

Lata siedemdziesiąte to dobra koniunktura turystyki pobytowej w województwie. Najwyższą liczbę turystów region słupski przyjął w 1977 r. Wyniosła ona 2.450 tys.osób. Niestety, jak dotąd, nie powtórzyła się /Tablica Nr 1/.

Do 1980 roku ruch turystyczny na terenie województwa wykazywał tendencje wzrostowe. Np. w 1979 r. jednostki obsługi ruchu turystycznego działające na terenie województwa zorganizowały 1.700 imprez wyjazdowych dla ponad 92,5 tys.osób. W imprezach przyjazdowych obsługiwanych przez słupskie placówki brało udział blisko 19 tys.osób. Ogółem więc ponad 110 tys. turystów uczestniczyło w ruchu wycieczkowym organizowanym lub obsługiwany przez słupskie biura podróży. Przykładowo - SPT "Przymorze" zorganizowało ponad 500 imprez dla 30 tys. uczestników.

Z usług hotelowych Przedsiębiorstwa skorzystało w sezonie 1979 r. ponad 17 tys.osób, a wykorzystanie miejsc noclegowych w sezonie wyniosło 86 %. W domach wycieczkowych PTTK przebywało ponad 5 tys.osób, którym udzielono ponad 17 tys. noclegów.

W turystyce przyjazdowej województwo słupskie zasadniczo traktowane było w programach imprez jako teren tranzytowy, dobry do zaplanowania ze względu na znaną gastronomię m.in. /Karczmy Słupskie/ - szczególnie w latach jej świetności - i skorzystania - i skorzystania z jednego lub dwóch noclegów. Zwiedzanie ograniczano z reguły do dwóch punktów - miasta Słupska i Słowińskiego Parku Narodowego.

PTTK i ST "Gromada", borykając się z poważnymi trudnościami transportowymi zorganizowały np. w 1979 r. odpowiednio 467 i 420 imprez wyjazdowych dla około 50 tys.osób dzięki wynajmowanym pojazdom od innych firm turystycznych oraz zakładów pracy nie związanych z obsługą turystyki.

Podobnie działał PBP "Orbis", który w 1979 r. zorganizował imprezy dla 13 tys.turystów, udających się w inne rejony kraju oraz prowadził obsługę ruchu turystycznego drogą sprzedaży biletów i innych usług. W okresie tym znacznej poprawie uległ standard imprez, przybyło nowych ofert, udoskonalano reklamę.

W ramach turystyki pobytowej, działalność słupskich jednostek określa liczba prawie 60 tys.osób, które przebywały na 14-dniowych turnusach. W samej tylko Ustce w 1979 roku przebywało około 25 tys. wczasowiczów skierowanych przez SPT "Przymorze" /w kwaterach prywatnych/ i PTTK. Dużym powodzeniem cieszyły się campingi i pola namiotowe - ogólnie w roku tym zameldowano 30 tys.osób i udzielono 233 tys.noclegów. W ośrodkach wypoczynkowych zakładowych przebywało ogółem 130 tys. osób.

Przedsiębiorstwa i organizacje turystyczne w województwie posiadające własne autokary były organizatorami wycieczek zbiorowych w ramach krajowej turystyki wycieczkowej, szczególnie popularnej w II połowie lat 70-tych. Słupskie biura podróży organizowały też wycieczki dla turystów z innych województw. Przykładowo w 1977 r. ogółem na teren województwa, korzystając

z usług w turystycznej otwartej bazie noclegowej przebywało około 85 tys. turystów spoza województwa. Turyści w większości przebywali w bazie recepcyjnej "Przymorza", a tylko niewielki odsetek korzystał z usług schronisk młodzieżowych i PTTK.

Niski standard obsługi turystycznej w województwie, brak bazy na poziomie odpowiadającym turystom zagranicznym ogranicza przyjazdową turystykę zagraniczną. /Tablica nr 2/. Stanowi ona tylko niewielki procent całości ruchu turystycznego. Ze względu na ograniczenia spowodowane stanem wojennym w 1981 r. zanotowano 5-krotnie mniej turystów zagranicznych niż w 1976 r. Dopiero w połowie lat 80-tych dał się zauważyć zwiększony ruch przyjazdów z II obszaru płatniczego. Do województwa słupskiego najwięcej wycieczek przybywało z RFN: w 1986 r. awizowanych było około 100 grup wycieczkowych. Wzrastała też w tych latach liczba wycieczek z krajów socjalistycznych.

Do 1980 roku ruch turystyczny na terenie województwa słupskiego wykazywał systematyczne tendencje wzrostu, lecz od tego roku nastąpił sukcesywny jego spadek.

Początek lat 80-tych, okres pogłębiającego się kryzysu społeczno-gospodarczego odbił się również na turystyce województwa słupskiego. Gwałtowny wzrost cen, reglamentacja szeregu towarów i surowców o istotnym znaczeniu dla organizowania i świadczenia usług turystyczno-wypoczynkowych stawiał pytanie - "jechać na wczasy, czy nie?". Wiele niewiadomych mieli również organizatorzy turystyki i wypoczynku zbiorowego, mimo że stosunkowo wcześniej wiadomo było o trybie realizowania kart zaopatrzenia przez osoby udające się na wypoczynek. W związku z tą sytuacją nastąpił spadek ruchu turystycznego. Nasilało się zjawisko odpoczynku poza zorganizowanymi formami, a więc pobyt u rodziny, wydłużanie pobytów na campingach przez indywidualnych turystów do 14 dni i więcej. Dopiero w połowie lat 80-tych nastąpił wzrost ruchu turystycznego - w roku 1984 w ośrodkach zakładowych na 7 turnusach odpoczywało 190.000 osób, tj. o 30.000 więcej niż w roku 1983. W roku tym województwo słupskie dysponowało obiektami ogólnodostępnymi z 14.975 miejscami noclegowymi, w tym 1.839 m.in. w bazie całorocznej i 8.022 m.in. w bazie sezonowej /bez kwater prywatnych/.

Szczególnie wysoką dynamikę wzrostu ruchu turystycznego osiągnięto w latach 1985-1986 o 33 % wzrosła w 1986 r. /w stosunku do roku 1984/ liczba wczasowiczów, uczestników kolonii, obozów - z 450 tys. do 600 tys. osób, liczba turystów indywidualnych, uczestników wycieczek, przebywających tranzytem - z 500 tys. do 600 tys. osób. Tak wysoka ogólna dynamika wzrostu osiągnięta została w wyniku dalszego zwiększenia uczestnictwa turystów - w formach pobytowych na wybrzeżu, głównie na terenie gminy Łeby i Rowów. W Ustce nastąpiło wówczas nieznaczne zmniejszenie liczby wczasowiczów. Relatywnie największy przyrost, około 30 % osiągnięto w ramach pobytów na campingach będących najtańszą formą turystyki, formą coraz bardziej popularną, ponieważ podwyszono zasadniczo ich standard.

Łącznie w pasie wybrzeża koncentrowało się około 80 % ogólnej liczby turystów korzystających z wszystkich form turystyki pobytowej na obszarze województwa słupskiego /Tablica nr 3/.

Całością działań związanych z wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży kieruje Wojewódzki Zespół Koordynacyjny d/s Wypoczynku. Zespół koordynuje działania organizatorów wypoczynku. Głównymi organizatorami w województwie są władze oświatowe, organizacje młodzieżowe i społeczne oraz zakłady pracy. W większym stopniu niż to było w latach ubiegłych wywiązały się z roli organizatorów instytucje turystyczne - głównie SPT "Przymorze", PBP "Orbis", Komenda Hufca ZHP zorganizowała wypoczynek dla około 11.000 uczestników w 1985 i dla 18.000 w 1986, ZW ZSMP - 1.300 w 1985 /5.100 w 1986/, ZW ZMW - 600 /6.000/, KW OHP - dla 2.300 w 1985 i dla 3.000 w 1986.

W akcji letniej organizowanej dla dzieci miejscowych, preferowane były wyjazdowe formy wypoczynku - głównie kolonie i obozy: wędrowne, sportowe, językowe, przysposobienia obronnego, kolonie zdrowotne.

Na przestrzeni 10-lecia 1976-1986 wypoczynek dzieci i młodzieży kształtował się różnie. Zauważa się wzrost uczestników z każdym rokiem w różnych jego formach, szczególnie w latach 80-tych /Tablica nr 4/. Dominował wypoczynek letni.

W okresie wakacji 1986 r. na terenie województwa śląskiego wypoczywało około 86 tys. dzieci i młodzieży /w 1985 - około 61 tys./, najczęściej wypoczywało na obozach stałych - około 35 tys., koloniach wypoczynkowych - 29 tys. W roku tym województwo gościło 150-osobową grupę dzieci ze ZSRR z Obwodu Połtawskiego.

Z ogólnej liczby wypoczywających - 15 tys. to dzieci i młodzież zamieszkała w województwie śląskim, pozostali to uczestnicy z innych stron kraju. Około 26 tys. dzieci i młodzieży z województwa śląskiego wypoczywało na terenie innych województw. Blisko 4 tysiące przebywało na wakacjach poza granicami kraju. Organizatorami tych wyjazdów były przede wszystkim organizacje młodzieżowe.

Bardzo ważnym elementem wypoczynku dzieci i młodzieży był szeroki udział ich w sferze kultury. Starano się więc przede wszystkim zapoznać przyjezdnych uczestników z przeszłością i dniem dzisiejszym ziemi śląskiej. Tak więc zwiedzano muzea, wystawy o sztuce dawnej Pomorza, kulturze i sztuce Pomorza, skansen słowiński w Klukach, muzeum Słowińskiego Parku Narodowego. Młodzież i dzieci chodziły do teatrów - Dramatycznego i Lalek "Tęcza", zwiedzano Słowiński Park Narodowy. Podobne cele przyświecały organizatorom obozów wędrownych, których przeszło przez teren województwa ponad sto - uczestnicy ich mieli do dyspozycji 32 schroniska szkolne.

Bardzo modne było, sztucznie nawet forsowane w latach 70-tych przez władze śląskie, organizowanie wypoczynku sobotnio-niedzielnego, szczególnie tzw. śląskie soboty. W latach 80-tych zmalało znacznie zainteresowanie zorganizowanymi formami wypoczynku sobotnio-niedzielnego. Zwiększyła się natomiast /ze względu na ograniczenia paliwowe/ liczba osób korzystających z państwowych środków lokomocji - PKP i PKS. Głównymi ośrodkami wypoczynku sobotnio-niedzielnego mieszkańców województwa były miejscowości nadmorskie - Ustka, Rowy, Łeba oraz miejscowości położone nad jeziorami.

2. Charakterystyka rozwoju i działalności organizatorów /animatorów/ turystyki społecznej

W latach 1975-1986 na terenie województwa słupskiego działały następujące organizacje i biura turystyczne:

- Słupskie Przedsiębiorstwo Turystyczne "Przymorze" z oddziałami w Bytowie, Człuchowie, Łebie i Ustce,
- PBP "Orbis" i jego dwie ekspozytury sezonowe w Ustce i Łebie,
- Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczna "Gromada" z oddziałami w Bytowie, Człuchowie, Lęborku i Sławnie,
- ZW PTTK z oddziałami w Bytowie, Człuchowie, Lęborku, Miastku, Sławnie, Słupsku oraz Okręgowy Zespół Gospodarki Turystycznej PTTK w Słupsku,
- Wojewódzkie Biuro Turystyki Młodzieżowej "Juwentur",
- Zarząd Wojewódzki Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych,
- Automobil Słupski i Biuro Turystyki PZMot,
- Ośrodki Sportu i Rekreacji.

2.1. P o l s k i e T o w a r z y s t w o T u r y s t y c z n o - K r a j o z n a w c z e

PTTK w 1975 roku działało na terenie województwa słupskiego poprzez 5 Oddziałów, 14 klubów i 91 kół zrzeszających 3.949 członków. W okresie sezonu organizowano wycieczki: piesze, górskie, kolarskie, motorowe, żeglarskie, kajakarskie - razem 1.493 wycieczki. W roku tym zorganizowano 1 imprezę ogólnokrajową, 4 okręgowe, 93 lokalne. Do najciekawszych można było zaliczyć: ogólnopolski spływ kajakowy pod nazwą "spotkanie z Neptunem", wycieczki tzw. górskie organizowane w okolicach Polanowa, 14-dniowe rajdy po Wielkich Jeziorach Mazurskich.

W 1979 r. PTTK zrzeszało już 4.685 członków w 111 kołach lub klubach na prawach kół. W roku tym liczba imprez turystycznych wzrosła do 570, w których wzięło udział 12,5 tys. uczestników.

Działalność w zakresie turystyki kwalifikowanej prowadzona była w ramach 13 klubów specjalistycznych - pieszych, kolarskich, żeglarskich, górskich, kajakarskich. Prowadzone były kursy przewodnickie, kursy organizatorów turystyki, szkolenia żeglarskie i kajakarskie.

W dniu 25 czerwca 1975 r. zarządzeniem Zrzeszenia Gospodarki Turystycznej PTTK w Warszawie powołany został Zespół Obiektów Turystycznych PTTK w Słupsku. Strukturalnie w pierwszym okresie podlegał Okręgowemu Zespołowi Gospodarki Turystycznej PTTK w Koszalinie, a od 1977 r. - OZGT PTTK w Sopocie. W ramach uprawnień statutowych ZOT - po wstępnym okresie organizacyjnym - od roku 1976 rozpoczął planową działalność gospodarczą na ówczesnej bazie, w skład której wchodziły obiekty: Dom Wycieczkowy w Słupsku, DW w Miastku, DW w Łebie oraz Ośrodek Turystyczny w Łebie. Łącznie w obiektach tych było 475 miejsc noclegowych i 420 miejsc gastronomicznych.

Rozwój bazy z braku limitów inwestycyjnych oparto na wykorzystaniu sektora nieuspołecznionego. Wykorzystano przepis wydany przez Główny Komitet Turystyki uprawniający PTTK do dzierżawienia obiektów. Obiekty te, posiadające nie mniej jak 30 miejsc, po odpowiednim przygotowaniu i wyposażeniu włączono do bazy hotelowo-gastronomicznej. W 1979 roku dysponowano 10 obiektami z 669 miejscami noclegowymi, głównie w domach wycieczkowych i pensjonatach. 6 obiektów o 194 m.n. były to pensjonaty dzierżawione, prowadzone na zasadach umów agencyjnych, w których przeprowadzono remonty i zakupiono nowe wyposażenie. W Łebie w 1984 r. zmodernizowano ośrodek wypoczynkowy przez wymianę części domków turystycznych i budowę nowego sanitariatu, a w 1985 uruchomiono dwa pensjonaty w Ustce i Rowach /w miejsce obiektów wycofanych/.

W zakresie wycieczek krajowych wyjazdowych w 1986 roku obsłużono 3.699 osób /96 grup/ oraz 166 grup przyjazdowych z 5.593 uczestnikami. Przewodnicy PTTK obsłużyli 529 grup.

W ramach turystyki zagranicznej organizowanej przez PTTK wyjechało łącznie 1.606 osób na wycieczki do Bułgarii, Czechosłowacji, NRD i na Węgry oraz do Turcji, Włoch, Grecji i Jugosławii.

Dla młodzieży zorganizowane zostały 94 obozy i imprezy turystyczne, w których udział wzięło 3.674 uczestników. Ceny skierowań w 1986 r. kształtowały się na poziomie 16.000 - 19.000 złotych. PTTK prowadziło w okresie sezonu 4 jadalnie o 1.060 miejscach konsumenckich, 3 kawiarnie na 120 miejsc oraz 1 punkt gastronomiczny. Organizowane były również obozy młodzieżowe pod hasłem "Poznaj swój kraj" przy czynnej współpracy Oddziałów PTTK z terenu całego kraju. Działalność PTTK w województwie słupskim w latach 1976-83 przedstawiono w tablicach nr 5 i 6.

2.2. P o l s k i e T o w a r z y s t w o S c h r o n i s k M ł o d z i e ż o w y c h - O W w S ł u p s k u

W 1976 roku powołano Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych - Oddział Wojewódzki w Słupsku - zajmujące się organizacją turystyki młodzieżowej. Prowadziło wtedy na terenie województwa 13 szkolnych schronisk młodzieżowych, w których posiadało 421 miejsc noclegowych. Sieć schronisk młodzieżowych ujęto w sezonie turystycznym - w 4 trasy typowe i przeznaczone dla 14-dniowych obozów wędrownych.

Z okazji zorganizowanego w 1979 roku przez PTSM X Zlotu Młodzieży, na specjalnie przygotowanych trasach wędrowało 50 grup liczących około 1.200 uczestników. Działacze słupskiego Oddziału PTSM przygotowali i przeprowadzili 40 obozów wędrownych na szlakach całego kraju.

W 1980 r. PTSM dysponowało 34 schroniskami młodzieżowymi o łącznej liczbie 1.148 miejsc noclegowych. Baza ta stanowiła poważne uzupełnienie otwartej bazy turystycznej znajdującej się

w dyspozycji SPT "Przymorze" i miała duży wpływ na rozwój turystyki kwalifikowanej wśród młodzieży.

W latach następnych liczba schronisk utrzymywała się na tym samym poziomie.

3. Rozwój i struktura gospodarki turystycznej - charakterystyka działalności podmiotów gospodarczych zajmujących się obsługą ruchu turystycznego

3.1. Przedsiębiorstwa planu centralnego

Na terenie województwa słupskiego działają: PBP "Orbis", OST "Gromada" i WBTM "Juwentur".

3.1.1. Polskie Biuro Podróży "Orbis"

"Orbis" z dwoma ekspozyturami sezonowymi w Ustce i Łebie prowadzi działalność w zakresie obsługi podróżnych, turystyki krajowej i zagranicznej oraz świadczy usługi transportowe. W oparciu o bazę kwater prywatnych w Ustce i Łebie zorganizował w 1986 r. 5 turnusów wczasowych, na których wypoczywało łącznie 1.397 osób, tj. o 714 mniej niż w r. 1985.

"Orbis" organizował również kolonie, z których - przykładowo - w r. 1986 skorzystało 657 dzieci i młodzieży /o 133 mniej niż w roku 1985/, przy czym kolonie te zlokalizowane były na terenie całego kraju.

W zakresie wycieczek krajowych, w okresie maj - wrzesień 1986 r. zorganizowano wyjazdy 50 grup liczących 2.000 osób - były to kilkudniowe wycieczki z pełnym zakresem świadczeń organizowane głównie dla zakładów pracy i grup studenckich.

"Orbis" zajmował się również organizowaniem przyjazdów wycieczek zagranicznych /z II obszaru płatniczego/. W roku 1986 zmniejszyła się znacznie liczba tych turystów - przybyło 37 grup na 75 wcześniej awizowanych.

Z wyjazdów organizowanych przez Okręg Gdański za pośrednictwem słupskiego oddziału "Orbis" skorzystało w 1986 roku 731 osób /w 1985 r. - 267 osób/, w tym 480 osób wyjechało w ramach wycieczek do ZSRR, NRD, Jugosławii, Szwecji i na vouchery do WRL - 211 osób.

Po raz pierwszy w 1984 roku "Orbis" zorganizował wczasy na bazie kwater prywatnych.

3.1.2. Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczna "Gromada"

OST "Gromada" od lat była organizatorem wczasów na terenie wsi, tzw. wczasów "pod gruszą", w oparciu o wynajmowane kwatery prywatne. W latach 70-tych dysponowała na terenie województwa słupskiego 758 miejscami w 14 wsiach: Wodnica, Przewłoka, Koczała, Przechlewo, Jasień, Komnino, Gardna Wielka, Osława Dąbrowa, Lipnica, Polnica, Poddąbie, Debrzno, Wicko, Ciemno. Wieś Przechlewo w 1976 r. otrzymała nagrodę w konkursie na najlepiej zorganizowaną wieś letniskową pod nazwą "Jabłonscy zapraszają Matysiaków". "Gromada" ponadto posiadała własny ośrodek kolonijny w Komninie. Mimo uzyskiwania znacznych dochodów w tych latach, "Gromada" prawie wcale nie inwestowała w rozbudowę bazy turystycznej, w szczególności w zagospodarowanie wsi letniskowych na pojezierzu, co było przyczyną licznych skarg i interwencji na jej działalność.

Z czasem "Gromada" rozszerzyła znacznie zakres usług turystycznych - prowadziła już 4 podstawowe formy usług, tj. obsługę turystyki krajowej, zagranicznej, specjalistycznej i pobytowej. Nie posiadając własnej bazy noclegowej działała w zakresie turystyki poznawczej w oparciu o obcą bazę, zaś w działalności wczasowej w oparciu o bazę kwater prywatnych. Ogółem w 1986 r. dysponowała 1.200 miejscami w Ustce, Rowach, Poddąbiu, Łebie, Jarosławcu, Parchowie, Jasieniu i Człuchowie. Ceny skierowań w tym roku wynosiły od 15 do 18 tys.zł. Wysokie koszty wypoczynku we wsiach letniskowych, które nie odbiegały od kosztów pobytu w miejscowościach nadmorskich powodowało, że straciły one na atrakcyjności. W roku tym obsłużono 8.225 osób, w tym z usług w pełnym wymiarze skorzy-

stało 3.264, a z wyżywienia w prywatnych stołówkach 4.961 osób.

W ostatnich latach "Gromada" napotykała na duże trudności w naborze kwater, jak i w sprzedaży skierowań wczasowych. Wczasy w pokojach gościnnych cieszą się coraz mniejszym popytem, tym bardziej, że cena ich nie jest niższa od wczasów zorganizowanych w ośrodkach wczasowych. Jeszcze mniejsze zainteresowanie wczasami wystąpiło na pojezierzu.

Z usług w zakresie turystyki krajoznawczej skorzystało w 1986 r. 8.397 osób; byli to uczestnicy wycieczek 1-2-dniowych i dłuższych.

"Gromada" prowadziła również pośrednictwo w sprzedaży biletów na imprezy kulturalne i rozrywkowe, obsługując w 1986 r. 6.989 osób. W turystyce zagranicznej obsłużono 9.770 osób. Mieszkańcy województwa wypoczywali za pośrednictwem "Gromady" w Bułgarii, WRL, na indywidualnych wyjazdach do Czechosłowacji, Jugosławii, Grecji, Turcji, Włoch, Wietnamu. W turystyce autokarowej krajami docelowymi były: NRD, WRL, Czechosłowacja.

W 1986 r. za pośrednictwem "Gromady" przyjechało 43 turystów z RFN. Ogółem w 1986 r. "Gromada" obsłużyła ponad 26 tysięcy osób.

3.1.3. Wojewódzkie Biuro Turystyki Młodzieżowej ZSMP "Juventur"

WBTM "Juventur" organizowało kolonie, obozy młodzieżowe, obozy szkoleniowo-wypoczynkowe ZSMP. W roku 1986 zorganizowało odpoczynek dla ponad 1.000 osób. Z wczasów skorzystało za pośrednictwem "Juventuru" 2.700 osób.

Biuro to zajmowało się także organizacją wycieczek zagranicznych do ZSRR, NRD, WRL, Bułgarii, Grecji. W roku 1986 skorzystały z nich 783 osoby. Ceny skierowań wczasowych w 1985 r. wynosiły od 14 do 19 tysięcy złotych.

3.2. P r z e d s i ę b i o r s t w a p l a n u t e r e n o w e g o

Na terenie województwa słupskiego działa jedno przedsiębiorstwo tego typu - Słupskie Przedsiębiorstwo Turystyczne "Przymorze". Zostało one powołane decyzją Wojewody Słupskiego z dnia 29.X.1975 roku. Przedsiębiorstwo utworzono na bazie przejętych od Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Słupsku, Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Turystycznego w Koszalinie i Ośrodka Sportu i Rekreacji w Lęborku obiektów eksploatacyjnych. Składało się z czterech oddziałów w Bytowie, Człuchowie, Łebie i Sławnie oraz Biura Obsługi Ruchu Turystycznego w Słupsku, a od 1976 r. i 1977 r. - oddziały eksploatacyjne w Ustce i Lęborku SPT "Przymorze" przejęło całość bazy ogólnodostępnej na terenie województwa, tj. hotele /o bardzo niskim standardzie, domy wycieczkowe, 2 pola campingowe, 2 pola namiotowe i część gastronomii przyhotelowej. Od organizacji turystycznych przejęło bazę wczasową - kwatery prywatne i stołówki, w których posiadało 8 tys. miejsc konsumpcyjnych oraz ośrodki wypoczynkowe w Bytowie i Człuchowie.

SPT "Przymorze" w swych założeniach miało stać się głównym realizatorem programu rozwoju turystyki, szczególnie w zakresie inwestycji turystycznych oraz budowy międzyzakładowych ośrodków wypoczynkowych, finansowanych ze środków poszczególnych zakładów pracy.

Przejęta przez SPT "Przymorze" baza wymagała natychmiastowych modernizacji i remontów - rozpoczęto te działania od remontu hotelu "Nord" w Ustce, "Zamkowego" i "Piasta" w Słupsku, "Miejskiego" w Lęborku. W tym czasie zaledwie dwa hotele posiadały kategorie "xxx". Toteż Przedsiębiorstwo dokonało w nich prac modernizacyjnych, doposażając obiekty, zgodnie z obowiązującymi wymogami kategoryzacyjnymi. W 1984 r. uruchomiono hotel "Nord" w Ustce. Na polach campingowych i namiotowych przeprowadzono prace porządkowe i modernizacyjne.

Przed sezonem 1979 r. poddano surowej weryfikacji pokoje gościnne, w wyniku czego 6.280 miejsc w kwaterach prywatnych uzyskało I i II kategorię, co stanowiło 93 % ogólnej liczby miejsc tego typu w Przedsiębiorstwie. Kwatery prywatne /7.103 w 1980 r./ stanowiły podstawową bazę wczasową "Przymorza". W roku tym SPT posiadało 10 hoteli z 502 miejscami noclegowymi, 7 campingów o łącznej liczbie 1.880 miejsc pod ustawienie namiotów i 425 miejsc w domkach turystycznych, 2 pola namiotowe na 400 miejsc oraz 15 zakładów gastronomicznych z 1.274 miejscami konsumenckimi.

Rozwój własnej bazy nastąpił poprzez realizację inwestycji siłami Zakładu Budowlano-Remontowego oraz w wyniku przejęcia niektórych jej składników od innych gestorów.

Największy rozwój bazy eksploatacyjnej w wyniku realizacji inwestycji własnych nastąpił w zakresie campingów. Oddano do użytku camping w Ustce z polem namiotowym na 400 miejsc i 132 miejsca w domkach campingowych oraz camping w Rowach z polem namiotowym na 400 miejsc i 96 miejscami noclegowymi w domkach. Wskaźnik wykorzystania campingów był zawsze bardzo wysoki, ale w połowie lat 80-tych dochodził do 100 %, co było dowodem jak bardzo wzrosło zainteresowanie turystów tą formą wypoczynku. Powiększono przy tym zakres usług - uruchomione zostały sklepy detaliczne oraz powiększono i urozmaicono ofertę wypożyczalni sprzętu turystycznego i sportowego.

W 1984 r. SPT uruchomiło nowy camping w Łebie - "Intercamp 84" na 2.500 miejsc. W roku tym SPT wspólnie z Polską Federacją Campingów i Biurem Kongresów "Orbis" było organizatorem międzynarodowej imprezy turystycznej - 45 Międzynarodowego Zlotu Campingów i Caravaningu w Łebie w dniach 28.VII - 6.VIII. Na zjazd przybyło 4.486 turystów z 23 krajów. Dzięki tym działaniom w 1986 SPT dysponowało już 5.122 miejscami na campingach na terenie województwa.

Oddano do eksploatacji również zajazd w Lubowidzu koło Lęborka z 30 miejscami noclegowymi i 100 miejscami konsumenckimi, zajazd w Ustce z 39 miejscami noclegowymi i 120 miejscami konsumpcyjnymi oraz hotel w Bytowie z 56 miejscami noclegowymi i restauracją na 70 miejsc /Tablica nr 7/8).

Baza transportowa Przedsiębiorstwa rozwijała się również dynamicznie: w latach 1976 - 1980 przybyło 12 autokarów, w tym 4 autokary o wysokim standardzie.

Podstawową formą działalności Przedsiębiorstwa jest organizacja wypoczynku dla turystów krajowych. Najbardziej spopularyzowaną formą są wczasy rodzinne organizowane na terenie całego województwa /w miejscowościach nadmorskich - Jarosławiec, Ustka, Rowy, Łeba, wsiach letniskowych - Rzeczenica, Rekowo, Parchowo i in. oraz w Bytowie i Człuchowie/.

W 1986 roku SPT było największym gestorem bazy noclegowej w województwie - dysponowało 9 tys. miejsc. Działalność wczasową prowadziło w oparciu o bazę miejsc w pokojach gościnnych, obiektach własnych - DW "Mikołajek" w Jarosławcu, domki turystyczne w Ustce, Rowach, Przewłocze. W ramach 14-dniowych pobyków wypoczynkowych przyjęło łącznie 6.278 wczasowiczów. Stosowano elastyczną politykę cen - w turnusach czerwcowych i wrześniowych obniżano znacznie ceny skierowań. W porównaniu do roku 1985 ceny skierowań wzrosły o 5 - 10 % i kształtowały się w granicach 14 - 20 tys. złotych.

SPT jest jedyną firmą, która inwestuje w bazę turystyczno-wczasową. Pozostałe biura turystyczne działające na terenie województwa nie przyczyniają się do rozwoju bazy - swoją działalność w zakresie turystyki pobytowej opierają na bazie pokoi gościnnych, a osiągniętym zyskiem dysponują ich centrale.

Przedsiębiorstwo prowadzi również działalność kulturalną - w 60 świetlicach prowadzonych przez Przedsiębiorstwo organizowane są zabawy, konkursy, odczyty, spotkania z ciekawymi ludźmi, festyny kulturalno-rozrywkowe, wycieczki po terenie województwa, rejsy po morzu.

SPT prowadzi też specjalistyczne formy pobytów wczasowych. Są to wczasy w siodle w łebie na bazie stadniny koni w Nowęcinnie, wczasy z nauką jazdy samochodem oraz wczasy wędrownie, wczasy dla wędkarzy.

Chcąc zaaktywizować obsługę turystów indywidualnych podjęto m.in. organizację wojewódzkich giełd wczasowo-turystycznych w Słupsku, prowadzono sprzedaż skierowań dla turystów indywidualnych przy współpracy przedsiębiorstw turystycznych w Krakowie, Katowicach, Bielsku-Białej.

Znaczny był również udział Przedsiębiorstwa w przewozach kolonijnych oraz organizacji imprez lokalnych dla wczasowiczów z ośrodków zakładowych.

W 1986 r. SPT "Przymorze" było największym gestorem bazy żywieniowej. Dysponowało w sezonie 15 zakładami o 1.244 m.k., z tego 8 zakładów stałych o 722 m.k. i 7 sezonowych o 522 miejscach. W roku tym "Przymorze" po raz pierwszy zajęło się organizacją turystyki zagranicznej jako współudziałowiec Spółki z o.o. "Poltur", która uzyskała uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej w turystyce zagranicznej. Prowadzono sprzedaż miejsc na 2-tygodniowe wczasy do Bułgarii, na campingi w Jugosławii i na Węgry. Organizowano również zbiorowe i indywidualne wyjazdy do Budapesztu. Łącznie w 1986 r. obsłużono 400 osób.

Z dniem 1.V.1977 r. przy SPT "Przymorze" powołano Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej, który skupiał całokształt informacji turystycznej dla potrzeb turystyki krajowej i zagranicznej w skali województwa. Działalność WOIT prowadzona była w trzech zasadniczych dziedzinach: informacji turystycznej, wydawnictw i reklamy.

Na terenie województwa uruchomiono początkowo 28 punktów "it", z tego 7 w Słupsku /w 1980 r. było już 35 punktów "it"/. Centrum "it" w Słupsku prowadziło tzw. "bank informacji" o wszystkich wolnych miejscach w hotelach i na campingach w Słupsku i województwie. Centrum "it" działało również w Ustce i Człuchowie. Przystąpiono również do działalności wydawniczej - w 1977 r. ukazał się "Informator turystyczny i kulturalny województwa słupskiego", pozycja w zamierzaniach cykliczna, która wydawana miała być przez cały rok. Dla właściwej koordynacji spraw wydawniczych powołano Radę Wydawniczą. W latach następnych ukazały się kolejne pozycje: "Ustka i okolice", "Łeba i okolice", "Słowiński Park Narodowy", "Pojezierze Bytowskie", "Vademecum turystyczne województwa słupskiego", "foldery Słupsk", "Zapraszamy nad słupskie jeziora", katalog informacji użytkowej, plakaty.

Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej świadczył usługi w zakresie:

- turystycznej informacji użytkowej,
- poradnictwa turystycznego dla zakładów pracy, szkół, instytucji, ośrodków kultury, osób indywidualnych,
- popularyzacji mało znanych regionów i miejscowości turystyczno-wypoczynkowych województwa,
- sprzedaży wydawnictw i publikacji turystyczno-krajoznawczych,
- propagandy i reklamy usług przedsiębiorstw i organizacji turystycznych.

W 1981 roku nastąpiło rozwiązanie WOIT oraz zlikwidowane zostały punkty "it". Wprawdzie jednostki turystyczne prowadziły nadal własne punkty informacyjne, lecz nie zapewniały one sprawnej obsługi w zakresie informacji turystycznej.

Po okresie zastoju reaktywowano Wojewódzkie Centrum Informacji Turystycznej: w 1984 roku koncentrowało ono swoją działalność głównie na udzielaniu pełnej informacji użytkowej, turystycznej, kulturalnej oraz informacji o wolnych miejscach wczasowych. Najważniejszą sprawą było reaktywowanie punktów "it" w liczbie 30.

Centrum podjęło ponownie działania w zakresie świadczenia usług dla turystów krajowych i zagranicznych oraz miejscowej ludności prowadząc:

- informację turystyczną o zasięgu krajowym,
- bank rezerw czasowych i sprzedaż skierowań,
- działalność wydawniczą i sprzedaż wydawnictw i publikacji turystyczno-krajoznawczych.

Wydane zostały: "Szlaki turystyczne województwa słupeckiego", "Kalendarz imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych województwa w 1985 r.", "Słupeckie wsie letniskowe zapraszają na wypoczynek".

3.3. I n n e j e d n o s t k i g o s p o d a r c z e o b s ł u g i t u r y s t y k i /OSiR/

Ośrodki sportu i rekreacji w chwili utworzenia województwa słupeckiego zlokalizowane były w Bytowie, Człuchowie, Lęborku, Łebie, Miastku, Sławnie i Słupsku, a więc głównie w byłych miastach powiatowych. Ich działalność ograniczała się od 1976 r., tj. od momentu utworzenia Słupeckiego Przedsiębiorstwa Turystycznego "Przymorze", do organizowania sportu masowego i rekreacji dla ludności miejscowej. Turystyka stanowiła margines działalności.

Ilość ośrodków sportu i rekreacji na przestrzeni lat oscylowała wokół 10 jednostek. Łączono OSiR-y - jak np. OSiR miasta i gminy Ustka - w jeden zakład, oddzielano takie, których pole działania wyraźnie się od siebie różniły, jak np. Postomino od Sławna. Na dzień dzisiejszy w województwie słupeckim znajduje się 11 OSiR, w tym 3 gminne /ostatni z nich to powołany w 1986 roku OSiR w Cewicach/.

Dokonania OSiR w turystyce obejmują okres ostatnich 3-4 lat /w zasadzie od 1984 r./ Poza usługami związanymi z wypoczynkiem, opisanymi poniżej, ośrodki posiadające środki transportowe - przede wszystkim Człuchów i Przechlewo - zajmują się również organizowaniem wycieczek,

Decyzją Naczelnika Miasta z dnia 18 grudnia 1984 r. przekazano OSiR w Bytowie ośrodek turystyczno-wypoczynkowy n/jez. Jeleń o powierzchni 12,5 ha. W skład ośrodka wchodzi:

- baza noclegowa: domki campingowe 137 m/n
- budynek recepcyjny 17 m/n
- pole namiotowe 200 osób
- baza gastronomiczna 180 m/k
- hangar z wypożyczalnią sprzętu pływającego
- zespół boisk rekreacyjnych
- kąpielisko wraz z pomieszczeniami dla ratowników.

W 1986 r. przyjęto 2.294 turystów - były to grupy sportowe, obozy młodzieżowe oraz kolonie letnie organizowane w OSiR w Bytowie oraz w ośrodku n/jez. Jeleń.

Decyzją Naczelnika m. Człuchowa nr 31/84 przekazano OSiR w Człuchowie teren 9,6 ha ośrodka wypoczynkowego n/jez. Rychnowskim, który posiada:

- bazę noclegową w domkach turystycznych 48 m/n
- pole campingowe II kat. 200 osób
- bazę gastronomiczną 200 m/k.

OSiR w Człuchowie zorganizował w 1986 r. wczasy we własnej bazie dla 520 osób, a także liczne imprezy i zawody dla kolonii i obozów harcerskich. Od czerwca 1988 r. baza noclegowa zwiększyła się do 100 m/n w budynkach o zabudowie trwałej. Powstało pełne zaplecze sanitarne i wypożyczalnia sprzętu.

W roku 1985 OSiR w Ustce rozpoczął działalność wczasową w oparciu o wynajem kwater prywatnych i wynajem bazy żywieniowej w Rowach i Ustce. Ilość m/n w kwaterach prywatnych wynosi 1100 - w sezonie letnim przyjmuje się około 4,5 tys. turystów. Ponadto wykorzystywane jest pole namiotowe na 500 osób /permanentnie rozbudowywane jest zaplecze tego pola/.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w gminie Przechlewo rozbudował w ciągu ostatnich lat ośrodek przywodny n/jez. Końskim. Znajduje się tam pole campigowe dla 400 osób. W 1987 r. oddano do użytku sanitariat. Obecnie buduje się recepcję. Ogółem obsłużono tu w 1986 r. 3,5 tys. turystów.

OSiR w Lęborku oddał w roku 1987 do użytku pole namiotowe na 100 miejsc i sanitariat n/jez. Lubowidz.

OSiR w Łebie rozpoczął w 1988 r. działalność wczasową /przede wszystkim kolonie/ w oparciu o kwatery prywatne /1380 m.n./.

OSiR w Sławnie w 1987 r. rozpoczął budowę ośrodka przywodnego n/jez. Łętowskim z polem namiotowym dla około 100 osób /termin zakończenia - 1989 r./.

W sumie należy stwierdzić, iż dzięki działalności turystycznej ośrodki sportu i rekreacji znajdują się w ciągłym rozwoju. Dla przykładu można przytoczyć dane liczbowe dotyczące majątku trwałego:

w 1983 r. 445,8 tys.zł

w 1987 r. 2231,9 tys.zł

/należy uwzględnić zmiany cen/

4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gospodarki
turystycznej - etapy, formy, rodzaje zagospodarowania
turystycznego.

Województwo śląskie utworzone w 1975 r. należy do województw średnich w kraju. Obszar województwa - jednego z pięciu nadmorskich w Polsce, jest eksploatowany w funkcjach: rolniczej, leśnej, rybackiej, turystycznej i przemysłowej. Przestrzenie rolnicze obejmują 45,8 %, leśne - 41,5 %, rybactwo jeziorne - 3,3 %, kopaliny eksploatuje się powierzchniowo na obszarze 400 ha. Tereny osiedleńcze i komunikacji zajmują 36,8 tys. ha, tj. 4,9 % powierzchni. Za obszar o największym znaczeniu dla regionu uznaje się jego północną część, gdzie koncentruje się potencjał gospodarczy, ludność oraz infrastruktura. Na wybrzeżu występują funkcje rybołówstwa i przetwórstwa, gospodarka morską, turystyką i lecznictwo uzdrowiskowe. Około 75 % długości wybrzeża podlega szczególnej ochronie i jest niedostępna dla funkcji gospodarczych. Rybołówstwo morskie występuje punktowo w Jarosławcu, Ustce, Rowach i Łebie, przetwórstwo ryb - w Ustce i Łebie. Gospodarka morską reprezentowana jest przez przemysł stoczniowy w Ustce. Funkcją o najsilniejszym wzroście jest turystyka. Tę o krajowym znaczeniu funkcję charakteryzuje wybitna sezonowość, co wywołuje różnorodne skutki ujemne. Dla turystyki dostępny jest jedynie odcinek 25 km wybrzeża, tj. 29,4 % długości w granicach województwa. Lecznictwo uzdrowiskowe prowadzone jest jedynie w Ustce.

4.1. O b s z a r y i o b i e k t y c h r o n i o n e

W połowie 1987 r. 36,5 % powierzchni województwa śląskiego, tj. prawie 2720 km², objętych było różnymi formami prawnej ochrony przyrody. Należą do nich: Słowiński Park Narodowy za strefę ochronną, 36 rezerwatów przyrody, Park Krajobrazowy "Dolina Śląpi" oraz 10 obszarów krajobrazu chronionego. Ochroną prawną objęto też 300 pomników przyrody.

Z ogólnej powierzchni lasów około 13 % zajmują lasy ochronne. Opracowano projekty 8 nowych rezerwatów przyrody o charakterze leśnym i krajobrazowym o łącznej powierzchni 34 km².

W zakresie ochrony wód Bałtyku władze wojewódzkie w oparciu o Decyzję nr 47/77 Prezydium Rządu rozpoczęły realizację "Programu odnowy biologicznej rzek Przymorza". Program zakładał w I etapie /do 1985 r./ osiągnięcia I klasy czystości zlewni rzeki Łupawy. Dalsze etapy to porządkowanie gospodarki ściekowej w zlewniach rzek Słupi, Wieprzy i Łeby. Realizacja "Programu" nie przyniosła zakładanych efektów, niemniej w stosunku do najgorszego 1983 roku odnotowano poprawę: obniżył się udział wód w III klasie na korzyść klasy II.

Ochronie prawnej podlegają też zasoby kultury materialnej, tj. zabytki urbanistyki, architektury, archeologiczne, założenia parków wiejskich w liczbie około 250 oraz zabytki ruchome. Najstarsze zabytki archeologiczne pochodzą z epoki kamienia /zespół osadniczy w okolicach Łupawy/. Z okresów historycznych zachowały się obwarowania miejskie /Debrzno, Lębork, Sławno, Słupsk/, siedziby obronne /Bytów, Człuchów, Lębork, Słupsk/, budownictwo ludowe. Zachowanie chronionych obiektów zabytkowych podnosi walory turystyczne województwa, lecz wymaga znacznych nakładów.

4.2. I n ż y n i e r i a s a n i t a r n a

W zakres inżynierii sanitarnej wchodzi problemy zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków oraz usuwania nieczystości stałych i płynnych, zaopatrzenia w gaz, ciepło i energię elektryczną.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę istnieje we wszystkich miastach województwa, różny jest jednak procent podłączenia mieszkań do sieci: od 95 % w Słupsku, Człuchowie i Uście do ca 30 % w Czarnem.

Zatwierdzone zasoby wody na ujęciach komunalnych pokrywają potrzeby na perspektywę w Lęborku, Łebie, Miastku, Sławnie, Człuchowie i Kępicach. W pozostałych miastach są "na styk" lub przekroczone. Istniejące stacje wodociągowe mają małą przepustowość. Występuje też odczuwalny brak zbiorników wyrównawczych: w sezonie letnim - w Ustce i Łebie oraz przez cały rok w Słupsku i Sławnie.

Procent wsi posiadających wodociąg jest różny w poszczególnych gminach. Największy procent ludności korzystającej z wodociągu mają gminy: Czarne /95 %/, Kępice /85 %/, Kobylnica /83 %/, natomiast najmniejszy - Damnica i Lipnica /10 %/.

Odbiornikami ścieków są rzeki, jeziora grunt i wylewiska. W województwie działa 259 oczyszczalni, w tym 1/3 biologicznych. Są to obiekty małe, poza oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną w Słupsku. W miastach ponad 85 % mieszkań jest skanalizowanych. Fragmenty kanalizacji posiada 10 miast, natomiast w Łebie buduje się cały układ kanalizacyjny.

Ilość odpadów komunalnych gromadzonych w ciągu roku w województwie wynosi ponad 800 kg na jednego mieszkańca. Dla miast jest 12 wysypisk, a dla wsi 45 /zarejestrowanych/ o ogólnej powierzchni 56 ha. W ciągu roku wytwarza się ponad 67 tys. ton odpadów przemysłowych, z czego ponad 40 % składowanych jest na wysypiskach i w stawach osadowych. W przygotowaniu są wysypiska komunalne dla m. Lęborka i Bytowa oraz przemysłowe dla zakładów produkcyjnych w Słupsku i Kępicach.

Gazyfikację przewodową objętych jest 5 miast: Słupsk, Sławno, Ustka, Lębork i Bytów. Z gazyfikacji bezprzewodowej korzystają odbiorcy w 19 gminach. Ilość odbiorców na wsiach wynosi 16,5 tys., co stanowi 40 % wszystkich gospodarstw domowych. Gaz wykorzystywany jest tylko dla celów gospodarczo-bytowych.

Centralny system zaopatrzenia w ciepło istnieje na terenie miast: Słupska, Lęborka i Ustki oraz poprzez lokalne kotłownie w Bytowie, Sławnie, Człuchowie, Miastku, Debrznie. Budownictwo wielorodzinne na wsiach w większości zaopatrywane jest poprzez kotłownie lokalne.

W latach 1976-86 nastąpił wzrost zużycia energii elektrycznej w województwie o 81,6 %, w tym:

- w przemyśle o 59,5 %
- w rolnictwie o 109,9 %
- na cele bytowo-komunalne o 90,6 %

Moc i energia elektryczna dostarczane są z systemu elektroenergetycznego oraz 14 małych elektrowni wodnych, których łączna moc wynosi 10 MW. Stan techniczny urządzeń jest dobry, a istniejąca sieć WN, SN i NN będzie rozbudowywana w miarę wzrostu obciążenia.

4.3. Turystyka i Wypoczynek

Obszary posiadające walory dla turystyki zajmują ponad 3 tys.km², tj. prawie 41 % ogólnej powierzchni województwa, a ich chłonność funkcjonalna wynosi 56,6 - 69,4 tys.osób. Pod względem intensywności zagospodarowania wyodrębnić można dwie strefy: nadmorską i pojezierną. Ruch turystyczny koncentruje się w 65 % w strefie nadmorskiej, w 21 % w strefie pojeziernej i w 14 % na pozostałych obszarach. Z około 64 tys. miejsc noclegowych 13,6 % to baza turystyczna, 42,7 % wypoczynkowa, 36,0 % - miejsca kolonijno-obozone i 7,7 % w kwaterach prywatnych. Turystykę cechuje wybitna sezonowość. Miejsca wykorzystywane całorocznie stanowią około 4,5 % ogółu, w tym 1,1 tys.przez lecznictwo uzdrowiskowe. Najsilniej zainwestowane są miejscowości Jarosławiec, Ustka i Łeba, jednak i tu występują braki w infrastrukturze technicznej /urządzenia wod.-kan./ i społecznej.

Województwo posiada wyznaczone piesze i wodne szlaki turystyczne. Stan wyposażenia szlaków turystyki krajoznawczej i specjalistycznej jest niedostateczny i z tego powodu te formy nie wykazują rozwoju.

Korzystne warunki dla lecznictwa uzdrowiskowego występują w Ustce i Łebie, które są objęte przepisami uzdrowiskowymi. Jarosławiec uznany jest za miejscowość potencjalnie uzdrowiskową. Funkcja lecznictwa uzdrowiskowego prowadzona jest w Ustce, gdzie działa zakład przyrodoleczniczy /w adaptowanej łaźni miejskiej/ na 1200 zabiegów na dobę. Istniejące naturalne zasoby /borowiny i solanki/ nie są dotychczas dostatecznie wykorzystywane. Prowadzenie lecznictwa uzdrowiskowego ogranicza w Łebie i Jarosławcu brak zakładów przyrodoleczniczych, w Ustce - wielkość istniejącego zakładu, a także braki w infrastrukturze technicznej w tych miejscowościach.

Bazę turystyczną na terenie województwa słupskiego tworzą od lat 60-tych. Były to działania bez szczegółowych koncepcji całościowych, przy niewielkim nadzorze architektoniczno-budowlanym, o nietrwałych budynkach i niskim standardzie technicznym oraz najczęściej bez wyposażenia w sieć wodociągową i kanalizację sanitarną. Brak rozwiązań gospodarki wodno - ściekowej, pomimo sezonowego charakteru ruchu turystycznego stał się - obok złych rozwiązań przestrzenno-architektonicznych - czynnikiem dewastacji środowiska. Do tego część bazy turystycznej była zlokalizowana w lasach bażynowych lub na wydmach, co jeszcze dodatkowo degradowało środowisko przyrodnicze strefy nadmorskiej.

Do opracowywania przestrzennego zagospodarowania przystąpiono dopiero w latach 80-tych /np. Rowów w 1984 r. i Ustki w 1983 r./. Doraźne działania obejmowały:

- zmiany lokalizacji ośrodków znajdujących się na terenie chronionym,
- regulacje spraw formalno-prawnych ośrodków, które są zlokalizowane na terenach dzierżawionych lub miały nieuporządkowany stan prawny,

- modernizację stanu technicznego i przebudowy ośrodków, które w większości miały bezplanową zabudowę,
- przebudowę obiektów turystyczno-usługowych.

W momencie utworzenia województwo słupskie znajdowało się na 6 miejscu w kraju pod względem potencjału turystycznego, posiadając na swym terenie 5,3 % miejsc w skali kraju /w 1986 r. na 13 miejscu/. Pod względem wykorzystania miejsc w ciągu roku zajmowało 8 miejsce z uwagi na krótki sezon turystyczny /tablice nr 9i9a/.

W zakresie zakładowej bazy wczasowej występował bardzo zróżnicowany standard - od nietrwałych domków typu campingowego w złym stanie, po nowoczesne, wygodne, trwałe budynki. Wiele ośrodków o nietrwałej zabudowie posiadało wówczas tylko czasowo przedłużane akty lokalizacji na rok lub dwa po czym następowała ich likwidacja, co prowadziło do poprawy ogólnego zagospodarowania przestrzennego. Fundusz Wczasów Pracowniczych dysponował 4 domami wypoczynkowymi w Ustce i Łebie oraz 10 ośrodkami w Jarosławcu. Wszystkie te obiekty znajdowały się w złym stanie technicznym. Ilościowy stan bazy wczasowo-wypoczynkowej przedstawiają tablice nr 10 i 10a/.

Brak było również właściwie zagospodarowanych campingów i pól namiotowych w miejscowościach nadmorskich o nasilonym ruchu turystycznym jak Ustka, Rowy, Poddąbne, Orzechowo oraz na terenach pojezierza. Istniejące pola namiotowe były prymitywne, brak było w nich podstawowych urządzeń sanitarnych, właściwego zaopatrzenia w wodę.

Dzięki oddaniu przez Słupskie Przedsiębiorstwo Turystyczne "Przymorze" do eksploatacji w 1977 r. dwóch campingów: w Ustce /II kat./ i Rowach /III kat./ zwiększyła się w tym roku otwarta baza turystyczna o 600 miejsc i to w miejscowościach, w których szczególnie odczuwano brak tego rodzaju obiektów.

Stan sanitarno-porządkowy kwater prywatnych w latach 70-tych na ogół nie budził większych zastrzeżeń. Wsie letniskowe "Gromady" wyróżniały się od pozostałych czystością i gospodarnością - przodowały w tym zakresie: Wodnica, Przechlewo, Koczała, Zalcze, Rekowo, Sominy, Jasień, Wicko, Charbrowo. Pomyślnie rozwijała się akcja włączania do eksploatacji nowych wsi letniskowych "Gromady". Spółdzielnia ta posiadała w 1976 r. 11 wsi letniskowych, a już w sezonie 1977 r. zorganizowała łącznie 24 wsie ze 1150 kwaterami wczasowymi.

Szkolną bazę turystyczno-noclegową reprezentowało 11 schronisk szkolnych /w tym 1 stałe/ z łączną liczbą 402 miejsc noclegowych. Rozmieszczenie ich było bardzo nierówne - głównie występowały w pasie nadmorskim /7/, pozostałe na linii Miastko-Bytów. W końcu lat 70-tych Kuratorium Oświaty i Wychowania podjęło starania o powiększenie liczby schronisk szkolnych i zwiększenie miejsc noclegowych.

Ogólnie w połowie lat 70-tych baza turystyczna województwa słupskiego posiadała dość niski standard - dotyczyło to również bazy hotelowej - zaledwie 4 hotele posiadały II kat. /pierwszej nie posiadał żaden obiekt/. Spośród 6 campingów 1 posiadał I kat. oraz dwa obiekty - drugą kategorię. Dokonywano jednakże systematycznie remontów i renowacji istniejącej bazy turystycznej jak i usługowo-gastronomicznej. Przeszkalano pracowników stałych i sezonowych. Obsługa bazy turystycznej w czasie sezonu wymagała również innych działań, takich jak zapewnienie obsady kadrowej, która rekrutowała się z pracowników sezonowych, uczniów zasadniczych szkół i techników gastronomicznych odbywających praktyki, uczniów zorganizowanych w hufcach pracy, emerytów i rencistów. W tej dziedzinie napotymano stale na duże trudności - występował ciągły brak chętnych do pracy.

W sezonie turystycznym 1986 r. województwo słupskie dysponowało ogółem 9406 miejscami noclegowymi w bazie turystycznej /ogólnodostępnej/ oraz 30339 m.n. w bazie wypoczynkowej.

W roku tym /w stosunku do ubiegłego/ stan ilościowy bazy nie uległ większym zmianom, aczkolwiek nastąpiły zmiany gestorów - np. Słupskie Przedsiębiorstwo Turystyczne zamknęło hotel "Miejski" w Sławnie o 60 miejscach, a /MZKS "Czarni" uruchomił hotel "Rowokół" w Słupsku także o 60 m/n. Utrzymuje się wysoki poziom wykorzystania miejsc w hotelach - 79,1 %, przy czym we wszystkich hotelach w Słupsku i w hotelu Ustce osiągnięto poziom blisko 90 %. W bazie campingowej nastąpił wzrost wykorzystania miejsc o 4 % w stosunku do roku 1985.

Głównym gestorem turystycznej bazy noclegowej w województwie jest Słupskie Przedsiębiorstwo Turystyczne "Przymorze", które w roku 1976 przejęło hotele miejskie należące do gospodarki komunalnej. Ponieważ wymagała ona remontów zaczęto od naprawiania i modernizacji starych obiektów. Następnie zaczęto inwestować w nowe obiekty. Wybudowano hotele "Zajazd Kaszubski" w Lubowidzu, "Zajazd Bałtycki" w Ustce, "Zajazd Pomorski" w Człuchowie, motel "Przymorze" w Słupsku. Wybudowano sieć campingów, szczególnie w pasie nadmorskim. Województwo od 1984 r. posiada jeden z największych campingów w kraju. Jest nim "Inter-camp" 84 na ok. 2 tys. miejsc w Łebie.

Pozostałe biura turystyczne działające na terenie województwa, tj. PBP "Orbis", OST "Gromada", WBTM "Juventur" nie posiadają żadnych stałych obiektów noclegowych. Wypoczynek dla swoich klientów organizują w bazie pokoi gościnnych. Jedynie PTTK dysponuje domami wycieczkowymi w Słupsku, Miastku i Łebie oraz Czarnej Dąbrówce, zespołem domków turystycznych w Łebie, pensjonatami w Ustce i Rowach.

Na terenie województwa w roku 1986 znajdowało się ogółem 209 obiektów czasowo-wypoczynkowych o 30339 miejscach, z tego:

- ośrodków czasowych	168	-	20.087 m/n
- ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych	8	-	703 m/n
- obiektów leczn.uzdrowiskowego wykorzystywanych na wczasy	3	-	485 m/n
- domków pracy twórczej	2	-	94 m/n
- kwater prywatnych	23	-	8.740 m/n

- innych obiektów wykorzystywanych na wczasy 1 - 60 m/n
- obiektów noclegowych w ośrodkach wypoczynku sobotnio-niedzielnego 4 - 180 m/n.

Gestorami ośrodków wczasowych są w większości zakłady pracy spoza województwa. Dlatego różny jest ich wkład w przygotowanie tych obiektów do sezonu, różny standard oraz zakres i jakość świadczonych usług. Brak środków finansowych, a także trudności w pozyskaniu materiałów stanowiły główne przyczyny pogorszenia stanu technicznego bazy wypoczynkowej. Największa dekapitalizacja nastąpiła w obiektach FWP oraz niektórych zakładowych. Konsekwencją było zmniejszenie się miejsc noclegowych - szczególnie w latach 1980 -1983.

	<u>1976 r.</u>	<u>1983 r.</u>	<u>1986 r.</u>
Ogółem m/n w obiektach wczasowo-wypoczynkowych	31.383	25.773	30.339
w tym: - FWP	1.537	1.490	1.001
- zakładowe	20.037	20.088	19.632

4.4. Stan i struktura zainwestowania turystycznego strefy nadmorskiej /Dane UW - WKFSiT z grudnia 1985 r./

W "Planie przestrzennego zagospodarowania województwa śląskiego" strefa nadmorska określana jest jako obszar I kategorii. Na terenie województwa śląskiego zainwestowanie turystyczne w strefie nadmorskiej występuje punktowo i związane jest z ośrodkami obsługi turystycznej lub ośrodkami recepcyjnymi.

Wykorzystanie turystyczne całego pasa nadmorskiego jest ograniczone w dużym stopniu poprzez :

- istnienie Słowińskiego Parku Narodowego, które wyklucza inwestycje i wykorzystanie dla turystyki pobytowej,

- istnienie terenów specjalnych, które wykluczają wszelkie formy turystyki.

W związku z tym dostępnymi obszarami są:

- odcinek Ustka - Rowy,
- okolice Jarosławca,
- okolice Łeby.

4.4.1. O b s z a r J a r o s ł a w c a

1/ Obiekty turystyczne ogólnodostępne.

Liczba miejsc w obiektach turystycznych ogólnodostępnych w Jarosławcu stanowi 3,8 % miejsc całej bazy turystyczno-wczasowej tej miejscowości. Największym obiektem tej bazy jest camping SPT "Przymorze" na 250 miejsc.

2/ Baza turystyczna zamknięta. Ośrodki wypoczynkowe.

Posiadają one ogółem 4079 miejsc noclegowych w 27 obiektach i zajmują powierzchnię około 41.863 ha, dając wskaźnik gęstości 103 m².

Powierzchnia w ha

Ilość ośrodków

do 0,1	1
0,11 - 1,0	14
1,1 - 3,0	9
3,1 i więcej	3

Użytkownikami ośrodków wypoczynkowych na tym terenie są zakłady pracy z województw:

1. poznańskiego	-	7	ośrodków
2. wrocławskiego	-	4	ośrodki
3. stołecznego warszawskiego	-	2	ośrodki
4. pozostałe województwa	-	14	ośrodków

Rok budowy

1. sprzed 1945 r.	-	3	obiekty
2. 1946 - 1960	-	3	obiekty
3. 1961 - 1970	-	6	obiektów
4. 1971 - 1980	-	15	obiektów

Tak więc 55,5 % ogólnej liczby ośrodków wypoczynkowych nie przekracza wieku 20 lat.

Dominujący typ zabudowy to zespół domków campingowych oraz ponadto murowane pawilony wyposażone w pełne węzły sanitarne.

Stan techniczny ocenia się jako dobry w 16 obiektach /59 % ogólnej liczby obiektów/. Poza tym 2 obiekty reprezentują stan techniczny bardzo dobry, a 7 obiektów - dostateczny. Tylko dwa obiekty są o stanie technicznym niedostatecznym, tj.:

- a/ OW "Polam - Ospel" - Wierbka,
- b/ część OW "Diora" - Dzierżoniów - położona na terenie zagrożonym abrazją /willa sprzed 1930 r., stołówka z 1930 r. i 3 domki campingowe z 1967 r./.

Przy tak dużej liczbie miejsc noclegowych i dobrym standardzie tylko jeden ośrodek - ZNTK "Kolejarz" z Piły funkcjonuje cały rok. Posiada on 220 miejsc noclegowych. Ponadto w okresie ferii zimowych w ośrodkach: "Diora" i "Mikołajek" /SPT "Przymorze"/ organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

Aktualnie żaden z obiektów nie jest wykorzystywany dla celów lecznictwa uzdrowiskowego.

3/ Infrastruktura komunalna.

1. Zaopatrzenie w wodę - cały zainwestowany teren posiada sieć wodociągową zasilaną z dwóch wierconych studni.
2. Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków - mimo znacznego zainwestowania turystycznego i znacznej ilości wypoczywających w okresie letnim, Jarosławiec nie posiada centralnego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Większość ośrodków posiada zbiorniki bezodpływowe opróżniane w trakcie trwania sezonu letniego.

Niewłaściwy z punktu widzenia ochrony środowiska sposób odprowadzania ścieków posiadają ośrodki:

a/ OW "Bałtyk"	-	613 miejsc,
b/ OW "Nysa"	-	264 miejsca,
c/ OW KWK "Julian"	-	200 miejsc.

Wyżej wymienione ośrodki posiadają zbiorniki przepływowe, z których ścieki odprowadzane są przez kanał z jeziora Wicko bezpośrednio do morza. Powoduje to zagrożenie bezpośredniego pasa wód nadmorskich, które są użytkowane rekreacyjnie. Taki stan rzeczy spowodował, że w roku bieżącym około 150 m plaży zostanie wykluczone z użytkowania rekreacyjnego.

4/ Obozy harcerskie i młodzieżowe.

Zasługują na uwagę ze względu na dużą liczbę uczestników. W najbliższym sąsiedztwie Jarosławca zlokalizowane były obozy harcerskie dla ok. 3456 osób.

Są to przede wszystkim pola biwakowe zlokalizowane na terenach leśnych pasa nadmorskiego. Stałą bazę posiada Komenda Hufca ZHP Sławno.

Obecnie jedynie stacja KH Sławno posiada system odprowadzania ścieków, aczkolwiek nie jest on zgodny z obowiązującymi wymogami. Jest to zbiornik przepływowy podłączony do kanału uchodzącego do morza. Pozostałe bazy nie są skanalizowane i posiadają jedynie doły chłonne, co przy średniej liczbie uczestników obozu - 100-150 osób w turnusie jest dalece niewystarczającym i wręcz szkodliwym rozwiązaniem.

5/ Obiekty kolonijne.

Łącznie występują w ilości ok. 705 miejsc /7,8 % ogólnej liczby miejsc na terenie Jarosławca. Obiekty te nie posiadają systemu oczyszczania ścieków. Wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe.

6/ Kwatery prywatne.

Stanowią niewielką część ogółu miejsc noclegowych ze względu na stosunkowo niski standard oferowanych pokoi gościnnych, które mogą być wykorzystane pod organizację wczasów.

Ogółem na terenie Jarosławca zlokalizowana jest baza turystyczna o łącznej ilości 8624 miejsc, w tym:

- baza ogólnodostępna - 329 miejsc,
- baza zamknięta - 8295 miejsc.

4.4.2. O b s z a r U s t k i

Obszar Ustki obejmuje miasto Ustkę i leżące w bezpośrednim jej sąsiedztwie Orzechowo.

Ogółem obie miejscowości dysponują 12.773 miejscami, w tym:

- Ustka - 12.057 miejsc,
- Orzechowo - 712 miejsc.

1/ Baza turystyczna ogólnodostępna.

Obiekty ogólnodostępne dysponują 1126 miejscami. Największą liczbą miejsc dysponuje camping SPT "Przymorze" 1048.

2/ Baza turystyczna zamknięta.

Liczba miejsc noclegowych wynosi 10.770, co stanowi 91 % ogólnej liczby miejsc na obszarze Ustki.

Ośrodki wypoczynkowe

Ogółem w ośrodkach wypoczynkowych istnieje możliwość zorganizowania pobytów dla około 55.000 osób.

Ilość ośrodków:

- Ustka - 28
- Orzechowo - 4

Powierzchnia zainwestowania turystycznego w ośrodkach wypoczynkowych:

- Ustka	-	45.298 ha	-	86,2 m ² /osobę
- Orzechowo	-	3,7 ha	-	77,7 m ² /osobę

<u>Powierzchnia w ha</u>	<u>Ilość ośrodków</u>
do 0,1	3
0,11 - 1,0	11
1,1 - 3,0	16
3,1 - i więcej	2

Są to przede wszystkim ośrodki wypoczynkowe zakładowe reprezentujące województwa:

- stoż. warszawskie	-	6 obiektów
- wrocławskie	-	3 "
- bydgoskie	-	3 "
- koszalińskie	-	3 "
- pozostałe	-	17 "

Dominujący typ zabudowy to obiekty trwałe lub zespoły domków.

Wiek obiektów:

- sprzed 1945 r.	-	4 obiekty
- 1946 r. - 1960 r.	-	5 obiektów
- 1961 - 1970	-	8 "
- 1971 - 1980	-	14 "

- 1981 - 1985 - OW "Włóknianka" - 1983 r.

OW "Ikar" - budowa pawilonu 1979-81

OW Urzędu Celnego

OW "Azoty" - dobudowa części hotelowej 1982 r.

Stan techniczny:

- bardzo dobry	-	2 obiekty
- dobry	-	17 obiektów
- dostateczny	-	9 "
- niedostateczny	-	3 obiekty

Ogólnie stan techniczny obiektów można ocenić jako dobry.

Dla potrzeb uzdrowiska wykorzystywane są obiekty:

1. PP "Uzdrowisko Ustka"	-	600 miejsc
2. Obiekty branżowe	-	245 miejsc

Zapleczem leczniczym dla obecnej bazy noclegowej i sanatoryjnej jest Zakład Przyrodoleczniczy, adaptowany na bazie łaźni miejskiej o wydajności średnio rocznie - 1200 zabiegów /Kubatura 4000 m³/.

3/ Infrastruktura komunalna.

Wszystkie obiekty podłączone są do sieci komunalnej miejskiej. Stan istniejący wodociągów miejskich nie jest w stanie zaspokoić potrzeb miasta, szczególnie w okresie sezonu letniego.

Oczyszczalnia ścieków składa się z krat ręcznych, osadnika Inhoffa i poletek do suszenia osadu. Urządzenia te nie odpowiadają obecnym, a tym bardziej przyszłościowym potrzebom miasta. W niewielkim stopniu oczyszczone ścieki /30 %/ wpuszczane są do rzeki Słupi, która jest mocno zanieczyszczona przy ujściu do Morza Bałtyckiego przez co stwarza zagrożenie dla wód morskich, szczególnie na wschód od ujścia, gdzie znajdują się tereny plażowe.

4/ Obozy harcerskie i młodzieżowe.

Baza obozowa nie jest tak duża jak na obszarze Jarosławca, bo tylko dla 900 osób. Zlokalizowana jest również na terenach lasów nadmorskich. Tereny te wykorzystywane są od wielu lat, lecz ze względu na swój charakter /pola biwakowe/ nie posiadają rozwiązania systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Stosowane są tylko doły chłonne.

5/ Obiekty kolonijne.

Dysponują 1080 miejscami w ośrodkach kolonijnych i szkołach, wykorzystanych do organizacji wypoczynku dzieci.

6/ Kwatery prywatne.

Stanowią około 35 % ogólnej liczby miejsc w bazie turystycznej zamkniętej, /około 3600 miejsc/. Ta forma bazy wykorzystywana jest przede wszystkim przez biura turystyczne /głównie SPT "Przymorze"/ pod organizację terenów pobytowych.

4.4.3. O b s z a r P o d d ą b i a

1/ Na terenie Poddąbia nie występuje baza ogólnodostępna.

2/ Baza turystyczna zamknięta. Ośrodki wypoczynkowe.

Są to przede wszystkim ośrodki zakładowe sezonowe /5 obiektów/. Powierzchnia zajęta przez te obiekty wynosi 15,7 ha, tj.: 235 m²/osobę.

Najstarszym ośrodkiem jest OW Spółdzielni Pracy "Korsarz" /1957 r./ o dostatecznym stanie technicznym. Dobry stan techniczny reprezentują pozostałe 4 ośrodki, których wiek nie przekracza 25 lat.

3/ Infrastruktura komunalna.

Obiekty wczasowe posiadają zbiorniki bezodpływowe.

4/ Obozy harcerskie.

Stanowią 53 % /755 miejsc/ ogólnej liczby miejsc na tym terenie. Nie są to obiekty trwałe, lecz funkcjonują od wielu lat. Zlokalizowane są przede wszystkim na terenach lasów nadmorskich, znacznie przekraczają chłonność naturalną małoodpornych siedlisk leśnych. Nie posiadają rozwiązania systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Stosowane są doły chłonne.

4.4.4. O b s z a r D o b r o s z ą w i a

Na tym terenie do tej pory nie występowało żadne zainwestowanie turystyczne. W 1985 r. wytypowano ten teren pod obozy harcerskie - 80 ha dla około 5040 osób, przyjmując chłonność 63 osoby/ha.

4.4.5. O b s z a r D ę b i n y

Na terenie tej miejscowości istnieje jeden ośrodek wypoczynkowy Wrocławskich Kopalni Surowców Mineralnych, liczący 260 miejsc. Powierzchnia zajmowana przez obiekt wynosi 0,8 ha, tj. 31 m²/osobę.

W trakcie budowy znajdują się budynki wolnostojące, co powiększy pojemność ośrodka do 330 miejsc. Ośrodek nie posiada systemu oczyszczania ścieków, jedynie zbiornik bezodpływowy.

Ponadto na terenie wsi Dębina wyznaczone zostało tymczasowe wylewisko dla Rowów, Dębiny i Poddąbia.

4.4.6. O b s z a r R o w ó w

Jest to największy ośrodek recepcyjny w gminie Ustka, dysponujący ok. 6099 miejscami /łącznie z obozami harcerskimi/ z przeznaczeniem na cele turystyczne i rekreacyjne.

1/ Baza turystyczna ogólnodostępna.

Tylko jeden ośrodek prowadzi działalność całoroczną. Jest to OW Zakładów Meblarskich w Radomsku - 70 miejsc wykorzystanych zostanie na potrzeby PP "Uzdrowisko Ustka". Występują jednak trudności związane z zabezpieczeniem dowozu kuracjuszy do Zakładu Przyrodoleczniczego w Ustce. Pozostałe ośrodki prowadzą działalność w sezonie letnim. Dysponują ok. 4491 miejscami noclegowymi. Powierzchnia zajęta przez w/w obiekty wynosi ok. 48 ha, tj. 10,52 m²/osobę.

Powierzchnia zainwestowania w ha:

do 0,1 ha	- 3 obiekty
0,11 - 1,0 ha	- 16 obiektów
3,1 i więcej	- 2 obiekty

Są to przede wszystkim obiekty wypoczynkowe zakładów pracy z województw:

- łódzkiego	- 6 obiektów
- słupskiego	- 7 "
- pozostałe 28 z województw: katowickiego, bielsko-bialskiego, bydgoskiego itd.	

Rok budowy

sprzed 1945 r.	- brak
1946 - 1960	- 1 obiekt
1961 - 1970	- 7 obiektów
1971 - 1980	- 26 "
po 1980 r.	- 2 obiekty

Największa liczba ośrodków wypoczynkowych została wybudowana w latach 1971-80. /26 obiektów/. Dominujący typ zabudowy to zespoły budynków drewnianych ze stałym budynkiem socjalno-gastronomicznym.

Stan techniczny ocenia się jako dobry. Tylko jeden ośrodek jest w stanie technicznym niedostatecznym OW "Agromet-Inofama" z Inowrocławia - 308 miejsc.

Nie rozwinęło się dotąd w Rowach lecznictwo uzdrowiskowe ze względu na brak obiektów ogrzewanych i trudności związane z dowozem kuracjuszy do Ośrodka Przyrodoleczniczego w Ustce.

Wiele ośrodków znajduje się na terenach dzierzawionych leśnych. Fakt ten stwarza zagrożenie dla słabo odpornych siedlisk leśnych i wymaga uporządkowania.

3/ Infrastruktura komunalna.

1. Zaopatrzenie w wodę

Miejscowość Rowy posiada wodociąg wiejski, zasilany sześcioma studniami wierconymi. Jakość wody z niektórych otworów budzi zastrzeżenia pod względem chemicznym. Żadne z ujęć nie posiada urządzeń do uzdatniania.

2. Odrowadzenie i oczyszczania ścieków

Rowy nie posiadają centralnych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Ośrodki czasowe i większość zabudowań prywatnych posiada zbiorniki bezodpływowe, przystosowane do wywozu. Miejscowość nie posiada również kanalizacji deszczowej, wody opadowe odprowadzane są w sposób niezorganizowany z terenów niezabudowanych, dzięki korzystnemu nachyleniu terenu w kierunku obszarów zmeliorowanych, a dalej w kierunku jez.Gardno. W roku 1984 przy ośrodku czasowym Fabryki Narzędzi Chirurgicznych i Dentystycznych "Trojak" z Milanówka uruchomiono oczyszczalnię biologiczną typu "bioblok", która wypełnia dotąd swoje funkcje zarówno dla ośrodka macierzystego jak i dwu sąsiednich z Wrocławia i Kielc.

4/ Obozy harcerskie i młodzieżowe.

Obozy młodzieżowe zlokalizowane są na terenie campingu SPT "Przymorze", zaś harcerskie - na terenach leśnych. W 1984 r. baza ta posiadała ok. 788 miejsc. Nie posiadają systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Stosowane są doły chłonne lub odprowadzanie do rowów zasilających jezioro Gardno.

5/ Obiekty kolonijne.

Na terenie Rowów zlokalizowany jest jeden obiekt kolonijny Huty "Baildon" posiadający 130 miejsc.

6/ Kwatera prywatna.

Wypoczynek w kwaterach prywatnych organizowany jest przede wszystkim na bazie budownictwa pensjonatowego. W 1984 r. liczba miejsc w kwaterach wynosiła 297.

4.4.7. O b s z a r Ł e b y

Jest to miejscowość dysponująca największą liczbą miejsc noclegowych w obiektach turystycznych i czasowych. Liczba ta utrzymuje się w granicach 12.940 miejsc.

1/ Obiekty turystyczne ogólnodostępne.

W tej grupie dominują campingi i pola namiotowe - 3676 miejsc, tj. 97,6 % ogólnej ilości miejsc tej grupy. Największym tego typu obiektem jest Camping nr 77 SPT "Przymorze" na ok. 2500 miejsc. Został oddany do użytku w 1984 roku.

Powierzchnia zajęta przez pola namiotowe i campingi na terenie Łeby wynosi:

1. Camping nr 77-	11,6 ha	-	2.500 miejsc	-	46,4 m ² /osobę
2. Camping nr 48-	3,35 ha	-	400 miejsc	-	83,75 "
3. Camping nr 21-	2,15 ha	-	400 miejsc	-	53,75 "
4. OW PTTK	-3,58 ha	-	376 miejsc	-	85,21 "

R a z e m 20,68 ha - 3.676 miejsc - 56,3 m²/osobę
Baza całoroczna stanowi niewielką część miejsc w tej grupie 106 miejsc/hotel, dom wycieczkowy, pokoje gościnne/.

2/ Baza turystyczna zamknięta.

Ośrodki wypoczynkowe

Ośrodki wypoczynkowe dysponują ok. 6106 miejscami /47,1 % ogólnej liczby miejsc w Łebie/. Ośrodki przystosowane do całorocznej działalności dysponują ok. 566 miejscami.

Obecnie tylko w dwóch ośrodkach prowadzona jest działalność w zakresie lecznictwa uzdrowisko-profilaktycznego:

- OW "Star" - 70 miejsc wykorzystywanych przez pracowników Fabryki Samochodów Ciężarowych w Starachowicach,
- Profilaktyczny Dom Zdrowia - leczenie klimatyczne.

Na terenie Łeby znajdują się 56 ośrodków zakładowych z 16 województw:

- gdańskie	- 7 obiektów
- stoł. warszawskie	- 7 "
- bielsko-bialskie	- 3 obiekty
- słupskie	- 5 obiektów
- katowickie	- 4 obiekty
- pozostałe	- 28 obiektów

Obszar zajmowany przez te obiekty wynosi w granicach od 0,05 do 3,3 ha /37.0167 ha - 60,7 m²/osobę/, z tym, że przeważająca część obiektów zajmuje obszar 0,1 - 0,8 ha /23 obiekty/:

<u>powierzchnia w ha</u>	<u>ilość ośrodków</u>
do 0,1	11
0,11 - 1,0	23
1,1 - 3,0	8
ponad 3,1	4

Dominujący typ zabudowy stanowią zespoły domków drewnianych i murowanych o różnym standardzie. Ponadto istnieje zabudowa w formie pojedynczych pawilonów murowanych o pełnym komforcie. Niewielki odsetek stanowią baraki.

<u>Rok budowy:</u>	<u>ilość ośrodków</u>
do 1945	1
1946 - 1960	2
1961 - 1970	17
1971 - 1980	5
po 1981	1

Stan techniczny wymienionych obiektów został oceniony następująco:

- bardzo dobry	- 3 obiekty
- dobry	- 36 obiektów
- dostateczny	- 4 obiekty
- niedostateczny	- 3 obiekty

3/ Infrastruktura komunalna.

Miejscowość Łeba nie posiada centralnego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Obiekty czasowe wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe. "Intercabo" i część ulicy Turystycznej podłączona jest do kolektora, który odprowadza ścieki do zbiornika bezodpływowego do czasu wybudowania oczyszczalni ścieków dla miasta Łeby - do której zostanie podłączony.

4/ Obiekty kolonijne.

Łeba posiada 4 obiekty tego typu. Ponadto część ośrodków wypoczynkowych organizuje w swoich obiektach wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Ogółem liczba miejsc kolonijnych wynosi 1.435.

5/ Kwatery prywatne.

Kwaterami prywatnymi o łącznej liczbie miejsc 1.566 dysponują biura turystyczne, w największym udziale SPT "Przymorze", które na terenie Łeby posiada swój oddział eksploatacyjny.

4.4.8. O b s z a r N o w ę c i n a

1/ i 2/ Miejscowość o charakterze recepcyjnym położona na pld. wschód od Łeby. Obiekty czasowe dysponują 452 miejscami. Ośrodkiem prowadzącym działalność całoroczną jest OW PGR Charbrowo - 35 miejsc.

Ponadto w tej miejscowości zlokalizowane są corocznie obozy harcerskie i młodzieżowe /150 osób/. Ogółem liczba miejsc noclegowych w Nowęcinnie wynosi 612.

3/ Infrastruktura komunalna.

Miejscowość Nowęcín nie posiada systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Położona w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Sarbsko stwarza poważne zagrożenie dla i tak już zanieczyszczonego jeziora.

4.4.9. B u d o w n i c t w o l e t n i s k o w e w s t r e f i e n a d m o r s k i e j

Miejscowości nadmorskie odznaczają się największą koncentracją budownictwa letniskowego. Największą liczbę wyznaczonych działek posiadają Rowy - 162, Poddąbie - 66, Orzechowo - 2. Tereny te zajmują łączną powierzchnię 7,7 ha.

4.4.10. W n i o s k i

W następstwie podanej oceny stanu zainwestowania w strefie nadmorskiej stwierdzić należy trzy, najbardziej istotne w tym zakresie zjawiska:

- nierównomierność rozmieszczenia bazy /zbyt duże zagęszczenie w obszarach miast: Łeby i Ustki/ przy jednocześnie jakościowo różnym standardzie zakładowych ośrodków wczasowych,
- niedowład rozwoju infrastruktury komunalnej, co przy tak dużych jak w roku bieżącym rozmiarach ruchu turystycznego, powoduje niemożliwość utrzymania właściwego stanu sanitarnego oraz powoduje niszczenie naturalnego środowiska w tym obszarze,
- mała ilość ogólnodostępnej bazy hotelarskiej.

Odnosnie słabej infrastruktury komunalnej nadmienić należy, że w ostatnich latach podjęto działania na rzecz jej poprawy. W roku 1981 na terenie Łeby powstała "Spółka Wodna", która podjęła budowę miejskiej oczyszczalni ścieków. W roku 1984 zostały powołane "Spółki Wodne" w Rowach i Jarosławcu, których celem jest wybudowanie oczyszczalni ścieków w tych miejscowościach. W mieście Ustka, posiadającym stosunkowo najlepiej rozwiniętą infrastrukturę komunalną, realizowane są przedsięwzięcia, mające na celu dalszą jej poprawę.

5. Baza towarzysząca

5.1. H a n d e l i g a s t r o n o m i a

Istotne znaczenie w rozwoju infrastruktury turystycznej ma rozbudowa sieci handlu detalicznego i gastronomii. Lata 70-te charakteryzowały się systematycznym wzrostem handlowych obiektów - tak uspołecznionych, jak i prywatnych - sklepów, pawilonów handlowych, owocowo-warzywnych, wytwórni wód gazowanych oraz zakładów gastronomicznych. Obok stałych placówek handlowych i gastronomicznych, w 1977 r. w obsłudze sezonu uczestniczyły 1974 placówki handlowe, 122 zakłady gastronomiczne oraz 474 uspołecznione zakłady usługowe/ poważną rolę odgrywała co roku sezonowa sieć punktów drobnodetalicznych i małej gastronomii, tj. rożna, smażalnie placków, frytek, ryb, punkty sprzedaży lodów, saturatory z napojami. Powiększono w miarę możliwości stan podhurtowni, głównie w miejscowościach o nasilonym ruchu turystycznym /Jarosławiec, Ustka, Rowy, Łeba/.

Przy Wydziale Handlu Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku działał co roku "Zespół d/s sezonu", w skład którego wchodził koordynatorzy jednostek wojewódzkich.

W 1986 r. w województwie słupskim /w opinii władz/ sieć ogólnodostępnej bazy gastronomicznej była wystarczająca /249 zakładów gastronomicznych ~~xxxx~~ z 16 tysiącami miejsc konsumenckich w sektorze uspołecznionym oraz 186 zakładów sektora prywatnego/. Czynne były 2443 sklepy i punkty sprzedaży detalicznej uspołecznione oraz 398 sklepów prywatnych, a także sezonowe punkty sprzedaży detalicznej różnych branż oraz sieć stołówek prywatnych.

5.2. P l a ż e i k ą p i e l i s k a

Województwo słupskie, ~~jak~~ jak już wcześniej wykazano, jest obszarem turystyki recepcyjnej, wobec czego wraz z rozbudową bazy noclegowej, handlowej i żywieniowej, niezbędna jest stała rozbudowa towarzyszących urządzeń turystycznych. Szczególnie dla turystyki pobytowej istotne są takie urządzenia, jak plaże, pływalnie, kąpieliska, wypożyczalnie sprzętu. Ważna rola przypada w tym zakresie nadzorowanemu przez Wydział Kultury

Fizycznej, Sportu i Turystyki UW ośrodkom sportu i rekreacji, które przed każdym sezonem dokonują remontów i modernizacji obiektów sportowych i rekreacyjnych.

Nadmorskie plaże strzeżone w województwie słupskim liczą 3,6 km wybrzeża, w tym m.in. w Łebie - 1200 m, Ustce - 1200 m, Rowach - 600 m, Jarosławcu - 60 m. W 1986 r. wszystkie kąpieliska nadmorskie zostały decyzją SANEPID dopuszczone do kąpiei. Ponadto na terenie województwa czynnych było 7 kąpielisk ogólnodostępnych oraz 36 kąpielisk zakładowych zlokalizowanych nad jeziorami. Również organizatorzy obozów i kolonii prowadzili 11 strzeżonych miejsc kąpiei oraz pewną liczbę kąpielisk prowizorycznych strzeżonych przez społeczne drużyny WOPR-u. Założenie 18 lutego 1979 r. Wojewódzkiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego pozwoliło na pełniejszą koordynację przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku na wodach województwa.

Plaże i kąpieliska ogólnodostępne administrowane są przez ośrodki sportu i rekreacji. Niedostateczna jest już od szeregu lat długość odcinków plaż nadmorskich w odniesieniu do frekwencji występującej na tych odcinkach - szczególnie w Ustce i Łebie. Strzeżone plaże morskie wyposażone są w niezbędny sprzęt ratowniczy i reanimacyjny. Do dyspozycji ratowników jest radiofobia przewodowa i radiotelefony.

Nad jeziorami o nasilonym ruchu turystycznym kąpieliska strzeżone prowadzą OSiR-y i SPT "Przymorze". Kąpieliska te posiadają również niezbędne wyposażenie dla ratowników oraz prowadzą wypożyczalnie sprzętu pływającego. Wśród kąpielisk nad jeziorami najlepiej wyposażone i prowadzone są kąpieliska nad jez. Jelen k/Bytowa oraz n/jez. Rychnowskim k/Człuchowa.

Na kąpieliskach województwa zorganizowanych było w 1986 r. 49 punktów wydawania kart pływackich. W roku tym wydano 4548 kart pływackich.

5.3. K o m u n i k a c j a

Narastający od lat ruch drogowy w województwie słupekim, zwłaszcza w okresie sezonu letniego, był przyczyną wielu problemów natury komunikacyjnej. Istotne znaczenie w tej dziedzinie ma rozwój drogownictwa. Gęstość sieci dróg twar-
dych w województwie wynosiła w 1986 r. 38,1 km/100 km² przy
średniej krajowej 48,7 km/100 km².

Cechą charakterystyczną województwa słupekiego jest to, że w okresie trzech miesięcy w roku przemieszcza się jego drogami czterokrotnie większa liczba pojazdów niż ujmują to średnioroczne wskaźniki.

Aby poprawić warunki drogowe systematycznie modernizuje się najważniejsze ciągi drogowe. W ramach tych prac w ostat-
nich latach wykonano:

- wylot drogi krajowej nr 6 ze Słupska w kierunku Gdańska i Szczecina,
- budowę poboczy umacnianych między Słupskiem a Lęborkiem,
- nowe przejścia drogowe przez miejscowość Sycevice na drodze nr 6,
- remont kapitalny wraz z korekturą łuków poziomych drogi krajowej nr 214 na odcinku Lębork - Łeba,
- remont kapitalny wraz z modernizacją przejścia przez miejscowość Kobylnica na odcinku Kobylnica-Suchorze /droga nr 21/.

W celu zapewnienia dogodnych połączeń, zwłaszcza na trasie Słupsk-Ustka, charakteryzującej się dużym nasileniem ruchu turystycznego, przedłużono w 1979 r. linię autobusową nr 10 /uruchomioną w 1975 r./ do. plaży. Dogodność tę zlikwi-
dowano w połowie lat 80-tych.

W Lęborku w tym samym czasie uruchomiono linię "401" z centrum miasta do Ośrodka Przywodnego n/jez. Lubowidz. PKS uruchomił również dodatkowo 3 pary kursów relacji Słupsk - Rowy - Ustka - Jarosławiec.

Słupsk, leżący na uboczu wielkich szlaków komunikacyjnych, obsługiwał zawsze w zakresie komunikacji kolejowej w przewa-
żającej mierze własny region i przylegające części

województw koszalińskiego i gdańskiego. Z szeregiem miast /Łódź, Rzeszów, Kielce, Kraków/ bezpośrednie połączenie miał tylko w sezonie letnim.

Inny rodzaj komunikacji pasażerskiej - komunikacja lotnicza - uruchomiona została w 1976 r. W styczniu tego roku otwarto w Słupsku kasy PLL "Lot", port lotniczy zlokalizowany w Redzikowie - w 1977r. W pierwszych latach Słupsk miał tylko połączenie lotnicze z Warszawą; w latach następnych Słupsk otrzymał dodatkowe połączenia lotnicze z rejonami Polski południowej, co miało duże znaczenie dla turystów udających się na wybrzeże słupskie.

Telekomunikacja nie realizuje rzeczywistych potrzeb województwa. Na jego obszarze w 1986 r. działało 6 urzędów telekomunikacyjnych: w Bytowie, Człuchowie, Miastku, Lęborku, Ustce i Sławnie. W zakresie telefonii międzymiastowej w 1986 r. Słupsk posiadał łączność telefoniczną automatyczną w dwóch kierunkach ze Szczecinem, Koszalinem, Gdańskiem, Warszawą, Łodzią, Katowicami oraz z miastami woj. słuskiego.

5.4. K u l t u r a

Upowszechnieniem kultury zajmują się na terenie miasta i województwa liczne placówki, jak Muzeum Pomorza Środkowego, które systematycznie prezentuje liczne wystawy - z wiodącą, reprezentującą malarstwo Stanisława Witkiewicza. W jego murach organizowane są często koncerty muzyczne.

Wśród teatrów na czoło wysuwa się Państwowy Teatr Lalki "Tęcza" /dla najmłodszej publiczności/. Zasięgiem swej działalności obejmuje obok słupskiego i inne województwa. Działał również Państwowy Teatr Muzyczny, w 1980 r. przekształcony w Teatr Dramatyczny i Orkiestrę Kameralną,

Działalność wystawienniczą na terenie województwa prowadziło /i prowadzi/ Biuro Wystaw Artystycznych, a Stowarzyszenie Kulturalne "Pobrzeże" - akcję spotkań w ramach Klubu Myśli Politycznej. Organizowane były spotkania z czołowymi przedstawicielami polskiej publicystyki politycznej i redaktorami z radia i telewizji, z naukowcami i działaczami społeczno-politycznymi.

Również RSW "Prasa" w okresie sezonu letniego intensyfikuje swą działalność na rzecz pełnego zaopatrzenia swoich punktów sprzedaży w prasę i książki.

Inną formę działalności kulturalnej prezentował np. Gminny Ośrodek Kultury w Przechlewie, gdzie organizowane były Wojewódzkie Plenery Plastyki. Miejski Ośrodek Kultury w Słupsku prowadził działalność obliczoną przede wszystkim na stworzenie możliwości korzystania z imprez artystycznych. Wojewódzki Dom Kultury w Słupsku koordynował działalność kulturalną w domach i ośrodkach kultury i był współorganizatorem takich imprez, jak: Jarmark Folklorystyczny w Bytowie, Rozmowy o Literaturze w Uście, Festiwal Orkiestr Dętych w Sławnie, Noc Kupały - plenerowe widowisko o charakterze historyczno-obrzędowym w Słupsku, Lipcowe Noce Muzyczne w Człuchowie, Festiwal Piosenki Dziecięcej i Kolonijnej, Plener Młodzieży w Słupsku, Plener Graficzny w Krzyżu, Wojewódzkie Warsztaty Widowskich Plenerowych, Festiwal Pianistyki Polskiej, Międzynarodowy Plener Fotograficzny Amatorów Krajów Nadbałtyckich. Jedne z tych imprez miały krótki żywot - jednorazowy, inne natomiast weszły na stałe do kalendarza imprez wakacyjnych.

Wszystkie te działania miały na celu rozwijanie zainteresowań kulturalnych licznych wczasowiczów, turystów, dzieci i młodzieży. W sezonie przedłużane były godziny pracy placówek kulturalnych, udostępniano pracownie plastyczne, muzyczne, sezonowe punkty biblioteczne.

Szczególnie szeroki wachlarz imprez kulturalno-rekreacyjnych przygotowano w ramach obchodów "Dni Ustki" i "700 - lecia Lęborka" w 1985 r.

6. ZAKOŃCZENIE

Uznając turystykę za ważną dziedzinę życia społeczno-gospodarczego w województwie, spełniającą szereg funkcji od zdrowotnych po wychowawcze i poznawcze, WRN w Słupsku w dniu 31 stycznia 1986 r. uchwaliła program rozwoju bazy turystycznej w województwie słupskim do roku 1990. Określone zostały kierunki działania w dziedzinie turystyki. Główne zamierzenia w zakresie uporządkowania istniejącej już struktury przestrzennej turystyki to:

- rekonstrukcja turystycznej bazy materialnej na rzecz przeciwdziałania dekapitalizacji majątku trwałego,
- poprawa infrastruktury komunalnej,
- poprawa przestrzennych warunków wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

Działalność inwestycyjna wszystkich gestorów bazy turystycznej winna być ukierunkowana na likwidację obiektów o zabudowie nietrwałej, na rzecz budowy ośrodków o działalności całorocznej, zwłaszcza w strefie nadmorskiej.

W zakresie porządkowania struktury przestrzennej turystyki w obszarze województwa przewiduje się ograniczenie inwestowania w strefie nadmorskiej a zwiększenie w strefie pojeziernej poprzez tworzenie warunków dla wypoczynku na nowych terenach mało spenetrowanych turystycznie, takich jak obrzeża parków krajobrazowych oraz system organizacyjno-programowy wypoczynku.

Naczelnymi zasadami według których należy określać przyszłe kierunki rozwoju turystyki w strefie nadmorskiej są:

- kształtowanie takich układów przestrzennego zagospodarowania, w którym rozmieszczenie funkcji turystycznych będzie zgodne z właściwościami i cechami środowiska przyrodniczego,
- ograniczanie i przeciwdziałanie formom wpływającym na degradację walorów turystycznych,
- pokonanie barier rozwoju, wynikających głównie z degradacji walorów środowiska oraz dysproporcji w rozwoju zagospodarowaniu turystycznego.

Podstawowym problemem w efektywniejszym wykorzystaniu zasobów materialnych tkwiących w istniejącej bazie noclegowej, jest przedłużenie jej eksploatacji. Można to uzyskać poprzez wiązanie funkcji wypoczynkowych z lecznictwem uzdrowiskowym. Stąd też istniejące uzdrowiska oraz miejscowości uzdrowiskowe winny uzyskać priorytet w rozwoju urządzeń infrastruktury technicznej. W miejscowościach tych jest też niezbędna rozbudowa względnie budowa zakładów przyrodoleczniczych.

W ramach poprawy infrastruktury, przystąpiono również do budowy łańcucha oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych.

Decyzją Wojewody Słupskiego zostały powołane spółki wodne prowadzące budowę ujęć wodnych, kanalizacji, oczyszczalni ścieków.

Realizację programu uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej stawia się w województwie słupskim na pierwszym miejscu w zakresie dbałości o czystość nadmorskich plaż. Niekonwencjonalnie rozwiązana organizacyjnie i technicznie gwarantuje znaczną poprawę stanu środowiska przyrodniczego w niedalekiej przyszłości. Sprzyja to zarazem rozwojowi wszystkich form turystyki i rekreacji, w szczególności wodnej. Wzrasta i wzrastać będzie zainteresowanie wodami województwa słupskiego, kajakarzy, żeglarzy, wędkarzy. Rozwija się żeglarstwo śródlądowe, rośnie zainteresowanie żeglarstwem morskim. Mimo ubogiej bazy i sprzętu powstały na terenie województwa młodzieżowe sekcje kajakarskie. Dzięki pomocy władz wojewódzkich odbywa się na czarterowym żaglowcu S/Y "Generał Zaruski" szkolenie morskie młodzieży.

Tereny wędkarskie zlewni słupskich rzek staną się w najbliższych latach podstawą poszerzenia oferty turystycznej województwa. Aktualnie już na oczyszczonych odcinkach rzek odbywają się zawody o zasięgu krajowym. Dodatkowym uatrakcyjnieniem będzie rodzące się wędkarstwo morskie.

W ramach poprawy przestrzennych warunków wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego wytypowano obszary w strefie pojeziernej: w gminie Sławno - jez. Łętowskie, w gminie Cewice - jez. Świąte, w gminie Koczała - jez. Pietrzykowskie, w gm. Lipnica - jez. Gwiazdy Duże, w gm. Przechlewo - Jez. Lipczyno i Krępina, w gm. Rzeczenica - jez. Szczytno, w gm. Studzienice - jez. Olszanowa i Nałe.

Już wcześniej, w końcu lat 70-tych opracowany został plan zagospodarowania przestrzennego, wskazujący potencjalne tereny pasa wybrzeża pod funkcje turystyczne. Plan zagospodarowania gmin pasa wybrzeża oraz miejscowości nadmorskich był opracowywany na podstawie wytycznych z planu krajowego, przyjmującego dużą dynamikę wzrostu turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego. Czas wykazał rosnące rozbieżności między przyjętymi programami a realizacją bazy turystycznej i uzdrowiskowej.

BIBLIOTEKA IT
Zachęta - Pasa
Nadłowo-Białowieskich

Materiały źródłowe i literatura przedmiotu

- Urząd Wojewódzki w Słupsku - Wydział Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki
- 1. Informacja o stanie przygotowań do sezonu turystycznego 1976 w woj. słupskim, Słupsk 1976
- 2. Ocena przebiegu sezonu turystycznego w 1975 r. w woj. słupskim, Słupsk 1975
- 3. Ocena przebiegu sezonu turystycznego, Słupsk 1977 r.
- 4. Ocena przygotowań do sezonu turystycznego 1979, Słupsk 1979
- 5. Ocena przebiegu sezonu turystycznego 1979 w woj. słupskim, Słupsk 1979
- 6. Informacja o stanie turystyki w woj. słupskim w 1980 r., Słupsk 1980
- 7. Informacja o stanie przygotowań do sezonu letniego w 1980 r. w woj. słupskim, Słupsk 1980
- 8. Informacja o stanie przygotowań do sezonu letniego 1982 w woj. słupskim, Słupsk 1982
- 9. Informacja o stanie przygotowań do sezonu letniego 1983 w woj. słupskim, Słupsk 1983
- 10. Informacja o stanie przygotowań do sezonu letniego 1984 w woj. słupskim, Słupsk 1984
- 11. Ocena przebiegu sezonu 1984 w woj. słupskim, Słupsk 1984
- 12. Informacja o stanie przygotowań do sezonu letniego 1985 w woj. słupskim, Słupsk 1985
- 13. Ocena przebiegu sezonu letniego w woj. słupskim w 1985 r., Słupsk 1985
- 14. Informator dla placówek letniego wypoczynku w woj. słupskim, czerwiec 1985
- 15. Informacja o stanie przygotowań do sezonu letniego w woj. słupskim w 1986 r., Słupsk 1986
- 16. Ocena aktualnego stanu oraz program rozwoju bazy turystycznej w województwie słupskim do 1990 r., grudzień '85
- 17. Aktualny stan zagospodarowania pasa nadmorskiego i perspektywy rozwoju do 1990 r. Ograniczenia i preferencje rozwoju turystyki. Słupsk, luty 1985 r.

... -- ...

- Bar R., Kierunki rozwoju turystyki w makroregionie północnym. Strukturalne problemy turystyki w regionie nadmorskim, Konferencja PTE, Kołobrzeg 1976
- Berliński K., Gospodarka narodowa i turystyka a ochrona środowiska, Koszalińskie Studia i Materiały 1981, z.1
- Berliński K., Wpływ turystyki i rekreacji na środowisko wybrzeża, Koszalińskie Studia i Materiały 1978, z.3
- Cieplik J., Turystyczne walory wybrzeża środkowego. Efektywne wykorzystanie walorów morskich wybrzeża środkowego dla potrzeb gospodarki narodowej, Materiały Instytutu Morskiego, Słupsk 1977, nr 808
- Czerwiński B., Ocena walorów środowiska geograficznego woj. słupskiego dla potrzeb turystyki i rekreacji, Koszalińskie Studia i Materiały 1978, z.1
- Deszcz B., Warunki fizyczno-geograficzne okolic jeziora Krzynia dla potrzeb turystyki i rekreacji, Koszalińskie Studia i Materiały 1980, z.1
- Gurjanowa H., Nadmorskie miejscowości rekreacyjne. Zagospodarowanie przestrzenne a organizacja wypoczynku, W-wa 1975
- Kudelska-Jaworska I., Problemy turystyki wypoczynkowej w planowaniu przestrzennym - na przykładzie woj. słupskiego Koszalińskie Studia i Materiały 1982, z.3
- Ludynia W., Funkcje przemysłowe i turystyczno-rekreacyjne Ustki, Koszalińskie Studia i Materiały 1981, z.4
- Senetra B., Ocena atrakcyjności środowiska geograficznego woj. słupskiego z punktu widzenia form ruchu turystycznego, Koszalińskie Studia i Materiały 1981, z.4
- Ocena warunków środowiska geograficznego w rejonie Słupska dla potrzeb wypoczynku świątecznego, Koszalińskie Studia i Materiały 1977, z.4
- Typy terenu północnej części Równiny Słupskiej i ich ocena dla potrzeb turystyki i wypoczynku, Koszalińskie Studia i Materiały 1978, z.3
- Suszyński A., Zróżnicowanie poziomu turystycznego województw makroregionu północnego - próba oceny, KSiM 1979, z.4

- Suszyński A. Szwichenberg A., Potencjał turystyczny makroregionu północnego i jego rozmieszczenie, Koszalińskie Studia i Materiały 1979, z.3
- Szwichenberg A., Walory rekreacyjne pasa nadmorskiego, Koszalińskie Studia i Materiały 1977, z.1
- Rozwój bazy turystyki morskiej Polskiego Wybrzeża. Praca zbiorowa pod red. J. Aftanasa, Gdańsk 1975
- Rząd-Górnicki B., Wielicki A., Metoda zagospodarowania obszaru rekreacyjnego na przykładzie Pojezierza Kaszubskiego, Warszawa 1971
- Wilczko J., Rozmieszczenie i rozwój infrastruktury i ruchu turystycznego w regionie, Koszalińskie Studia i Materiały 1983, z.4
- Struktura^v(przestrzenne rozmieszczenie ruchu turystycznego w woj. koszalińskim /lata 1971-1975/, Koszalińskie Studia i Materiały 1977, z.2
- Wojewódzki Urząd Statystyczny w Słupsku, Turystyka i wypoczynek w województwie słupskim 1976-1978, maj 1979 r.
- Wojewódzki Urząd Statystyczny w Słupsku, Turystyka i wypoczynek w województwie słupskim 1979-1983, grudzień 1984 r.
- Główny Urząd Statystyczny, Rocznik statystyczny województw, Warszawa 1987 r.
- Z najnowszych dziejów Słupska i ziemi słupskiej /1945-1965/. Praca zbiorowa pod red. K. Podoskiego, Poznań- Słupsk 1969
- Historia Słupska. Praca zbiorowa pod red. S. Gierszewskiego, Wydawnictwo Poznańskie 1981.

S P I S T A B L I C

1. /1/ Ruch turystyczny przyjazdowy w latach 1976 - 1986
w woj. śląskim
2. /2/ Turystycy zagraniczni korzystający z noclegów w obiektach
turystycznych i czasowo-wypoczynkowych w latach
1976 - 1986 w woj. śląskim
3. /3/ Osoby korzystające z noclegów w strefie nadmorskiej
w latach 1976-1980-1985 w obiektach czasowych
i turystycznych
- 3a./4/ Udział strefy nadmorskiej w bazie turystycznej woj.
śląskiego w latach 1976-1980-1985
- 3b./5/ Udział strefy nadmorskiej w bazie czasowo-wypoczyn-
kowej woj. śląskiego
4. /6/ Wypoczynek letni dzieci i młodzieży na terenie
woj. śląskiego w latach 1976 - 1986
- 4a./7/ Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego
w latach 1983 - 1986 /letni i zimowy/
5. /8/ Turystyka wycieczkowa organizowana przez Polskie
Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w woj. śląskim
6. /9/ Turystyka kwalifikowana organizowana przez PTTK
w woj. śląskim
7. /10/ Baza noclegowa w dyspozycji Śląskiego Przedsiębiorstwa
Turystycznego "Przymorze"
8. /11/ Niektóre mierniki charakteryzujące działalność
Śląskiego Przedsiębiorstwa Turystycznego "Przymorze"
9. /12/ Baza turystyczna woj. śląskiego w latach 1976 - 1986
- 9a./13/ Miejsca noclegowe i ich wykorzystanie w obiektach
turystycznych woj. śląskiego na tle kraju w 1986 r.
- 10./14/ Baza wypoczynkowa woj. śląskiego w latach 1976 - 1986
- 10a./15/ Miejsca noclegowe i ich wykorzystanie w obiektach
czasowo-wypoczynkowych woj. śląskiego na tle
kraj w 1986 r.
- 11./16/ Liczba miejsc noclegowych w obiektach czasowo-wypo-
czynkowych wg gestorów w woj. śląskim
- 12./17/ Wykorzystanie potencjału recepcyjnego obiektów
turystycznych w woj. śląskim /wg WUS/ w latach 1978-86

- 12a/18/Wykorzystanie noclegowej bazy turystycznej w woj. śluskim w latach 1976-86 /wyliczenia własne/
- 13./19/Wykorzystanie potencjału recepcyjnego obiektów wczasowo-wypoczynkowych w latach 1978-86 w woj. śluskim /wg WUS/
- 14./20/Struktura wykorzystania obiektów turystycznych i wczasowo-wypoczynkowych wg miesięcy w woj. śluskim /na przykładzie lat 1978-82/
- 15./21/Inne urządzenia infrastruktury turystycznej wg miast i gmin w 1986 r.

Tablica Nr 1 Ruch turystyczny przyjazdowy w latach 1976-86
w województwie słupskim

w tys.osób

L a t a	Ogółem ruch turystyczny	z t e g o :		
		turystyka pobytowa	turystyka wędrowną	wypoczynek po pracy
1	2	3	4	5
1976	2.175	680	803	692
1977	2.450	755	905	790
1978	2.000	550	780	670
1979	2.400	750	850	800
1980	2.000	600	740	660
1981	1.550	500	350	700
1982	1.110	250	360	500
1983	1.390	370	420	600
1984	1.450	450	500	500
1985	1.650	580	570	500
1986	1.700	600	600	500

Dane UW WKFSiT

Tablica Nr 2 Turyści zagraniczni korzystający z noclegów
w obiektach turystycznych i wczasowo-wypoczynkowych
w latach 1976-86 w województwie śląskim

osoby

Rodzaje obiektów	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
OGÓŁEM województwo	10.825	11.299	11.485	12.493	10.540	2.004	1.054	2.379	4.781	5.895	7.303
Razem obiekty turystyczne	9.593	10.082	10.480	11.380	9.566	1.873	1.043	2.269	3.987	3.831	4.383
1. Hotele	2.977	3.625	4.363	3.495	3.090	1.114	467	1.094	1.999	2.279	2.494
2. Motele	-	-	147	-	-	39	280	599	570	712	826
3. Pensjonaty	-	-	-	148	164	98	59	38	-	-	84
4. Domy wycieczkowe	498	419	287	552	678	200	123	196	308	182	71
5. Pokoje gościnne dla turystów	51	84	116	46	51	14	9	25	-	-	-
6. Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	-	-	-	73	64	23	26	2	15	3	-
7. Campingi	4.718	5.298	5.246	6.912	5.327	347	78	280	1.060	644	854
8. Pola biwakowe	1.213	546	290	116	144	17	1	20	7	-	11
9. Schroniska młodzieżowe	136	110	31	38	48	21	-	15	28	11	3
Razem obiekty wczasowo-wypoczynkowe	1.232	1.217	1.005	1.113	974	131	11	110	794	2.064	2.920

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Ośrodki wczasowe - bez kwater prywatnych	985	745	865	890	794	56	11	110	755	2.030	2.701
2. Ośrodki szkole- niowo-wypoczynkowe	-	70	-	25	-	74	-	-	14	18	37
3. Obiekty lecznictwa uzdrow.wykorz.na potrzeby wczasów	-	40	38	40	67	-	-	-	-	8	182
4. Domy pracy twórczej	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Kwatery prywatne	237	350	75	112	113	-	-	-	25	8	-
6. Obiekty noclegowe w ośr.wypocz. sobotnio-niedzielnego	10	12	23	46	-	1	-	-	-	-	-

Dane WUS

1	2	3	4	5	6	7	
1986	a	29.601	1.126	34.825	12.369	8.102	86.023
	b	3.115	195	3.040	767	8.102	15.219

a - ogółem

b - w tym: z własnego województwa

Dane Kuratorium Oświaty
i Wychowania

Tablica Nr 3 Osoby korzystające z noclegów w strefie nadmorskiej
w latach 1976-1980-1985 w obiektach wczasowych i turystycznych

1	osoby								
	1976			1980			1985		
	Obiekty wczasowe	Obiekty turyst.	R-m	Obiekty wczasowe	Obiekty turyst.	R-m	Obiekty wczasowe	Obiekty turyst.	R-m
2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ogółem województwo	192.585	116.911	309.496	180.701	145.922	326.623	168.331	156.211	324.542
Razem strefa nadmorska	168.605	41.957	210.562	155.147	52.760	207.907	143.376	78.545	221.921
miasta Łeba	52.298	19.748	72.046	52.259	22.379	74.638	45.808	43.064	88.872
Ustka	65.859	5.527	71.386	46.233	5.734	51.967	45.549	14.589	60.138
wieś /gminy/									
Postomino	19.786	3.902	23.688	27.692	5.683	33.375	23.033	3.359	26.392
Smółdzino	1.461	2.441	3.902	1.087	3.655	4.742	144	2.270	2.414
Wicko	1.897	663	2.560	1.165	1.118	2.283	1.592	1.132	2.724
Ustka	27.304	9.676	36.980	26.711	14.191	40.902	27.250	14.131	41.381
strefa nadmorska - udział % w ogółem województwo	87,5	35,9	68,0	85,9	36,2	63,7	85,2	50,3	68,4

Dane WUS

Tablica Nr 3a Udział strefy nadmorskiej w bazie turystycznej
województwa słupskiego w latach 1976-1980-1985

	1976				1980				1985				
	obiekty	m.n	osoby korz.	udziel. nocl.	obiekty	m.n	osoby korz.	udziel. nocl.	obiekty	m.n	osoby korz.	udzielone noclegi	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem województwo	44	4363	116911	536716	99	6686	145922	840504	78	8798	1108	156211	709713
Strefa nadmorska	18	2602	41957	239.930	39	3700	52760	425911	32	6016	142	78545	477685
miasta:													
1. Łeba	5	1244	19748	93687	9	1388	22379	199539	6	3760	84	43064	301281
2. Ustka	2	257	5527	88179	8	329	5734	99002	7	1155	20	14589	78667
wieś/gminy/													
3. Postomino	2	258	3902	20284	4	449	5683	38607	3	229	-	3359	22963
4. Smołdzino	3	194	2441	8481	5	305	3655	4466	3	97	-	2270	2609
5. Ustka	5	616	9676	28586	12	1185	14191	82087	11	686	38	14131	67963
6. Wicko	1	33	663	713	1	44	1118	2210	2	90	-	1132	4202
Udział strefy nadmorskiej - %	40,9	59,6	35,9	44,7	39,4	55,3	36,2	50,7	41,0	68,4	12,8	50,3	67,3

Tablica Nr 3b Udział strefy nadmorskiej w bazie wczasowo-wypoczynkowej
województwa słupskiego

1	1976				1980				1985				
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	m.n		13	14
										r-m	całor.		
Ogółem województwo	188	31383	192585	2620741	229	29739	180701	2428165	213	30561	1344	168331	2266472
Strefa nadmorska	141	26907	168605	2328096	165	24731	155147	2098841	164	26068	1128	143376	1970109
miasta:													
1. Łeba	44	8335	52298	717210	46	8683	52259	730553	54	8168	887	45808	622528
2. Ustka	22	10113	65859	927248	28	7299	46233	632646	38	8609	-	45549	646476
wieś /gminy/													
3. Postomino	22	3194	19786	268878	26	3642	27692	334493	24	3778	210	23033	298943
4. Smołdzino	3	228	1461	19945	3	209	1087	15906	1	60	-	144	2016
5. Ustka	45	4614	27304	368505	57	4733	26711	372192	43	5031	-	27250	379635
6. Wicko	5	423	1897	26310	5	165	1165	13051	4	422	31	1592	20511
Udział strefy nadmorskiej - %	75,0	85,7	87,5	88,8	72,0	83,2	85,9	86,4	77,0	85,3	83,9	85,2	86,9

Tablica Nr 4

Wypoczynek letni dzieci i młodzieży na terenie województwa
śląskiego w latach 1976 - 1986

		osoby					
R o k		Kolonie wypoczynkowe	Kolonie zdrowotne	Obozy stałe	Obozy wędrowne	Biwaki	Razem
1		2	3	4	5	6	7
1976	a	10.376	514	14.101	1.152	3.503	29.646
	b	7.918	414	8.515	1.152	3.503	21.502
1977	a	12.449	772	12.271	1.830	2.480	29.802
	b	4.549	372	1.560	197	2.480	9.158
1978	a	13.100	797	12.479	1.659	5.850	33.885
	b	6.166	271	6.175	759	5.850	19.221
1979	a	13.173	825	15.679	1.592	2.760	34.029
	b	8.125	525	7.179	656	2.760	19.245
1980	a	13.440	750	14.215	2.590	3.080	34.075
	b	4.498	750	4.436	1.394	3.080	14.158
1981	a	21.452	1.205	23.792	3.208	1.715	51.372
	b	4.286	675	6.420	1.456	1.715	14.552
1982	a	19.757	1.026	26.179	4.212	1.264	52.438
	b	1.298	331	4.277	978	1.264	8.148
1983	a	19.471	1.696	30.114	10.547	4.839	66.667
	b	3.518	613	7.089	1.913	4.839	17.972
1984	a	20.592	1.311	25.220	2.388	3.394	52.905
	b	1.017	407	2.737	193	3.394	7.748
1985	a	24.093	1.087	32.161	2.600	1.893	61.834
	b	2.673	213	2.872	200	1.893	7.851

Tablica 4 a Wypoczynek dzieci i młodzieży
na terenie województwa śląskiego
w latach 1983 - 1986 (letni i zimowy)

a - ogółem		osoby						
b - w tym z własnego województwa								
R O K	Kolonia wypoczynkowe	Kolonia zdrojotne	Obozy stałe	Obozy wędrownne	Biwaki	Razem		
1	2	3	4	5	6	7		
1986	a	Leto zima razem	29.601 2.625 32.226	1.126 - 1.126	34.825 1.032 35.857	12.369 532 12.901	8.102 - 8.102	86.023 4.189 90.212
	b	Leto zima razem	3.115 259 3.374	195 - 195	3.040 424 3.464	767 381 1.148	8.102 - 8.102	15.219 1.064 16.283
1985	a	Leto zima razem	24.093 3.162 27.255	1.087 - 1.087	32.161 992 33.153	2.600 590 3.190	1.893 - 1.893	61.834 4.744 66.578
	b	Leto zima razem	2.673 326 2.999	213 - 213	2.872 343 3.215	200 590 790	1.893 - 1.893	7.851 1.259 9.110
1984	a	Leto zima razem	20.592 1.293 21.885	1.311 - 1.311	25.220 3.179 28.399	2.388 283 2.671	3.394 - 3.394	52.905 4.755 57.660
	b	Leto zima razem	1.017 208 1.225	407 - 407	2.737 1.404 4.141	193 283 476	3.394 - 3.394	7.748 1.895 9.643
1983	a	Leto zima razem	19.471 1.825 21.286	1.696 - 1.696	30.114 1.202 31.316	10.547 - 10.547	4.839 - 4.839	66.667 3.027 69.694
	b	Leto zima razem	3.518 351 3.869	613 - 613	7.089 668 7.757	1.913 - 1.913	4.839 - 4.839	17.972 1.019 18.991

Tablica Nr 5

Turystyka wycieczkowa organizowana przez PTTK
w województwie słupskim

L a t a	Ogółem		Kwalifikowana		Powszechna	
	wycieczki	uczestnicy	wycieczki	uczestnicy	wycieczki	uczestnicy
1	2	3	4	5	6	7
1976	2.646	90.123	1.104	27.495	1.542	62.628
1977	2.331	84.238	466	13.256	1.865	70.982
1978	2.104	81.055	574	12.314	1.530	68.741
1979	1.945	75.223	788	26.488	1.157	48.735
1980	1.851	67.556	772	23.319	1.079	44.237
1981	1.379	42.566	803	20.953	576	21.613
1982	1.811	31.634	1.114	18.612	697	13.022
1983	2.191	44.266	1.685	24.017	506	20.249

Dane WUS

Tablica Nr 6

Turystyka kwalifikowana organizowana przez PTTK
w województwie słupskim

L a t a	Ogółem		w t y m :								Zdobyte odznaki turystyki kwalifikowa- nej
	wyc.	uczest- nicy	piesza		kolarska		żeglarska		kajakowa		
			wyc.	uczestn.	wyc.	uczestn.	wyc.	uczestn.	wyc.	uczestn.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1976	1.104	27.495	522	20.019	136	1.749	264	2.078	59	960	436
1977	466	13.256	239	8.334	35	544	34	510	45	582	521
1978	574	12.314	311	7.435	51	788	39	572	38	594	757
1979	788	26.488	427	13.251	95	1.656	37	950	36	882	476
1980	772	23.319	468	15.739	71	1.274	51	1.338	29	427	715
1981	803	20.953	433	11.934	68	1.488	55	2.666	50	877	585
1982	1.114	18.612	463	10.573	78	1.367	36	593	47	904	603
1983	1.685	24.017	558	12.580	74	961	735	3.220	54	892	643

Dane WUS

Tablica Nr 7

Baza noclegowa w dyspozycji Słupskiego Przedsiębiorstwa
Turystycznego "P R Z Y M O R Z E"

Rodzaje obiektów	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
1	2	3	4	5	6	7	8	9
O G Ń Ł E M	13.292	13.004	11.452	10.423	10.365	9.954	7.604	6.978
Hotele	486	508	511	444	491	485	547	573
Motele i zajazdy	-	-	27	-	-	64	62	62
Domy wycieczkowe	108	104	153	240	248	226	120	92
Campingi turystyczne i pola biwakowe	2.054	2.473	2.520	2.917	2.736	2.313	2.317	2.382
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	-	-	-	-	33	42	64	99
Pokoje gościnne dla turystów	498	755	935	793	924	711	601	551
Kwatery prywatne wykorzysty- wane na potrzeby wczasów	10.136	9.164	7.306	6.029	5.933	6.113	3.893	3.219

Dane WUS

Tablica Nr 8

Niektóre mierniki charakteryzujące
działalność Słupskiego Przedsiębiorstwa
Turystycznego "P R Z Y M O R Z E"

Wyszczególnienie	1976	1980	1986
1. Majątek trwały - w mln zł /c.bież./	58,1	200,0	1.151,0
2. Przeciętne zatrudnienie średniorocznie /osób/	275	536	447
3. Sprzedaż ogółem - w tys.zł /c.bież./	188.034	281.898	1.059.300
w tym:			
3.1. turystyka krajowa	5.094	20.382	112.525
3.2. hotele	9.772	13.597	94.800
3.3. działalność wczasowa	130.960	117.166	326.930
3.4. gastronomia	17.289	56.963	284.278
3.5. campingi	2.260	8.769	77.745
4. Autokary	4	16	13
5. Miejsca hotelowe	486	491	662
6. Miejsca na campingach	2.054	2.736	4.372

Dane SPT "Przymorze"

Tablica Nr 9 Baza turystyczna województwa słupskiego
w latach 1976-1986

miejsca noclegowe

Obiekty turystyczne	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
O G Ń Ł E M	4363	5485	5420	6337	6686	6013	6585	6234	8770	8798	9406
1. Hotele	521	593	546	549	510	572	594	614	790	851	847
2. Notele i zajazdy	-	-	27	-	-	64	62	62	62	64	66
3. Pensjonaty	-	-	-	151	225	231	232	286	266	232	244
4. Domy wycieczkowe	363	521	428	560	544	554	450	393	224	216	213
5. Campingi	1416	2015	2046	2517	2336	2213	2217	2220	5023	5107	5327
6. Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	-	-	-	406	484	514	534	569	518	548	494
7. Pola biwakowe	1100	770	474	400	500	100	860	350	650	596	1016
8. Schroniska młodzieżowe	421	787	931	973	1148	1051	1027	1123	1142	1170	1147
9. Pokoje gościnne dla turystów /hotelowe/	498	755	935	781	873	714	609	551	95	10	52
10. Inne obiekty wykorzystywane dla turystów	44 ^{x/}	44 ^x	33 ^x	-	66	-	-	66	-	-	-

x/ schroniska
Dane WUS

Tablica Nr 9a

Miejsca noclegowe i ich wykorzystanie w obiektach
turystycznych województwa śląskiego na tle kraju w 1986 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	w t y m :							
		hotele	motele	domy wyc i pensjo- naty	schro- niska	schr. młodz.	campingi	pola biwa- kowe	pokoje gościnne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Miejsca noclegowe /stan 31.VII/									
- Polska	351.412	50.517	2.603	37.843	4.436	41.202	51.885	72.501	56.106
- Woj. śląskie	9.406	847	66	457	-	1.147	5.327	1.016	52
- Udział % woj. w kraju	2,7	1,7	2,5	1,2	-	2,8	10,3	1,4	0,1
2. Udzielone noclegi /w tys./ w obiektach turystycznych /w okresie styczeń- wrzesień/									
- Polska	30.599,7	8.651,7	363,1	5.376,4	605,1	1.492,4	2.963,0	2.481,4	6.573,6
- Woj. śląskie	618,3	122,9	13,1	51,0	-	36,5	303,5	44,3	0,7
- Udział % woj. w kraju	2,0	1,4	3,6	0,9	-	2,4	10,2	1,8	0,01

GUS - Rocznik statystyczny województw 1987 r.

Tablica Nr 10 Baza wypoczynkowa województwa śląskiego
w latach 1976-1986

Obiekty wypoczynkowe	miejsca noclegowe										
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
O G Ń Ł E M	31383	32819	30059	29650	29739	28501	26458	26045	27383	30561	30339
1. Ośrodki wczasowe /bez kwater prywatnych/	19454	21162	20821	20966	21476	20353	20694	20780	21259	21987	20087
2. Ośrodki szkoleniowo- wypoczynkowe	140	170	176	314	210	490	420	433	474	822	703
3. Obiekty leczenia uzdrowiskowego wykorzy- stane na potrzeby wczasów	338	325	316	307	307	307	296	301	301	301	485
4. Kwatery prywatne wykorz. na wczasy	11005	10375	7910	6675	7325	6549	4665	4124	4871	6959	8740
5. Inne obiekty wykorz. na wczasy	169	444	451	872	89	430	106	210	198	210	50
6. Obiekty noclegowe w ośr.. wypocz.sobotnio-niedz.	242	268	276	407	240	279	184	104	184	188	180
7. Domy pracy twórczej	167	435	554	109	92	93	93	93	96	94	94

Dane WUS

Tablica Nr 10a

Miejsca noclegowe i ich wykorzystanie w obiektach
wczasowo-wypoczynkowych województwa słupskiego
na tle kraju w 1986 r.

	Ogółem		Zakładowe		FWP.		pozostałych organizacji	
	ogółem	w tym cało- roczne	ogółem	w tym cało- roczne	ogółem	w tym cało- roczne	ogółem	w tym cało- roczne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Miejsca noclegowe /stan 31.VII/								
- Polska	496.483	116.307	354.390	67.422	36.329	22.255	105.764	26.630
- Woj. słupskie	30.470	782	19.632	760	1.132	-	9.706	22
- Udział % woj. w kraju	6,1	0,7	5,5	1,1	3,1	-	9,2	0,1
2. Osoby korzystające /w tys.- w okresie styczeń-wrzesień/		x		x		x		x
- Polska	3.581,6		2.420,9		377,3		783,4	
- Woj. słupskie	256,6		103,4		6,6		146,6	
- Udział % woj. w kraju	7,2		4,3		1,7		18,7	
3. Udzielone noclegi /w tys.- w okresie styczeń-wrzesień/		x		x		x		x
- Polska	39.554,4		26.561,8		5.134,2		7.858,4	
- Woj. słupskie	2.136,6		1.336,9		88,7		711,0	
- Udział % woj. w kraju	5,4		5,0		1,7		9,0	

Tablica Nr 11 Liczba miejsc noclegowych w obiektach wczasowo-wypoczynkowych
wg gestorów w województwie śląskim w latach 1976-1986

G e s t o r z y	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
O G Ń Ł E N	31383	32819	30059	29650	29739	28446	26371	25773	27383	30561	30339
1. FWP	1537	1539	1444	1450	2062	1359	1340	1490	1520	1039	1001
2. Zakładowe	20037	20322	20059	20271	20252	19835	20261	20088	20428	22079	19632
3. Związków zawodowych	583	583	546	1157	636	639	12	67	122	525	732
4. Organizacji politycznych i społecznych	169	-	100	97	97	97	93	501	264	54	215
5. Jednostek lub organizacji prowadzących wczasy ogólnodost.	9057	10375	7910	6675	6692	6516	4665	3627	5049	6864	8759

Dane WUS

Tablica Nr 12 Wykorzystanie potencjału recepcyjnego obiektów turystycznych
w województwie śląskim /wg WUS/ w latach 1978 - 1986

Rodzaje obiektów	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	w %								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ogółem	64,8	57,8	58,8	59,5	55,9	63,9	54,2	62,7	59,2
1. Hotele	75,4	54,2	55,2	52,7	44,5	51,7	52,9	57,5	57,0
2. Motele	49,5	-	-	12,9	52,0	66,4	79,5	77,6	71,4
3. Pensjonaty	-	69,3	69,2	73,1	59,1	79,3	72,5	79,0	70,1
4. Domy wycieczkowe	49,6	51,9	45,7	49,1	46,4	57,6	74,1	57,6	58,2
5. Pokoje gościnne	59,7	50,7	53,8	61,9	57,3	51,3	52,5	78,9	60,0
6. Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	-	81,9	48,2	57,4	45,4	79,4	61,9	62,4	56,5
7. Campingi	76,4	75,2	85,0	82,4	81,7	68,1	49,8	71,5	63,7
8. Pola biwakowe	94,6	43,7	54,4	46,7	66,3	129,4	50,6	41,6	53,4
9. Schroniska młodzieżowe	33,0	31,4	40,1	18,9	18,2	33,7	44,0	34,7	44,2
10. Inne obiekty wykorz. dla turystów	99,8	-	39,4	-	-	46,3	-	-	-

Tablica Nr 12a

Wykorzystanie noclegowej bazy turystycznej w województwie
śląskim w latach 1976-1986 /wyliczenia własne/

Wyszczególnienie	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Miejsca noclegowe o g ó ł e m	4363	5485	5420	6337	6686	6013	6585	6234	8770	8798	9406
- całoroczne	1361	1833	1885	1870	2067	1880	1754	1734	1220	1108	1116
- sezonowe	3002	3652	3535	4467	4619	4133	4831	4500	7550	7690	8290
Pojemność recepcyjna ogółem w tys.	850,2	1098,1	1102,8	1209,2	1298,4	1172,8	1211,2	1164,2	1345,2	1321,7	1396,6
- w obiektach całorocznych 1/	490,0	659,9	678,6	673,2	744,1	676,8	631,5	624,2	439,2	398,9	401,8
- w obiektach sezonowych 2/	360,2	438,4	424,2	536,0	554,3	496,0	579,7	540,0	906,0	922,8	994,8
Udzielone noclegi w tys.	536,7	575,0	679,2	784,9	840,5	749,5	672,9	679,7	•	709,7	665,2
Wykorzystanie % w roku /noclegi: pojemność/	63,1	52,4	61,6	64,9	64,7	63,9	55,6	58,4	•	53,7	47,5

1/ miejsca całoroczne x 360 dni

2/ miejsca sezonowe x 120 dni

Tablica Nr 13 Wykorzystanie potencjału recepcyjnego obiektów wczasowo-wypoczynkowych w latach 1978-1986 w województwie śląskim /wg WUS/

Rodzaje obiektów	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	w %								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ogółem	76,4	80,2	79,3	76,1	75,4	76,2	79,0	77,4	75,5
1. Ośrodki wczasowe /bez kwater prywatn./	79,8	81,9	79,5	78,9	75,3	80,0	79,5	78,6	75,6
2. Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	61,9	53,5	67,0	60,4	64,5	40,4	53,7	48,4	52,0
3. Obiekty leczn.uzdrowiskowego i sanat.wykorzystywane na potrzeby wczasów	88,5	82,7	81,7	80,4	78,6	61,1	102,6	103,5	97,4
4. Domy pracy twórczej	80,2	54,5	65,9	64,6	71,5	76,9	84,0	83,2	94,5
5. Kwatery prywatne	69,9	85,4	81,1	70,7	78,9	65,3	82,1	79,8	78,4
6. Inne obiekty wykorzyst. na potrzeby wczasów	84,4	28,5	92,5	84,0	92,4	79,7	88,4	84,4	69,2
7. Obiekty noclegowe w ośrodkach wyłącznie do wypocz. sobotnio-niedzielnego	17,8	30,8	28,4	26,5	36,6	47,2	42,8	55,2	39,6

Tablica Nr 14

Struktura wykorzystania obiektów
turystycznych i czasowo-wypoczynkowych
wg miesięcy w woj.śląskim /na przykładzie
lat 1978 - 1982/

Miesiące		Obiekty turystyczne					Obiekty czasowo-wypoczynkowe				
		1978	1979	1980	1981	1982	1978	1979	1980	1981	1982
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
OGÓŁEM	a	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Styczeń	a	4,7	4,2	4,5	5,4	3,0	-	0,3	0,3	0,1	-
	b	5,4	4,3	5,0	5,7	3,7	-	0,1	0,3	0,1	-
Luty	a	4,4	4,0	4,9	5,2	3,6	-	0,4	0,2	0,3	0,2
	b	5,1	4,4	4,8	5,0	3,7	-	0,1	0,2	0,2	-
Marzec	a	4,8	5,1	5,0	5,8	4,5	-	0,3	0,1	0,1	1,9
	b	5,1	4,4	4,4	5,1	4,3	-	0,2	0,1	0,1	0,3
Kwiecień	a	4,9	5,0	4,6	5,0	4,7	-	0,1	0,1	0,1	0,9
	b	5,1	4,4	4,3	4,7	4,2	-	-	-	0,1	0,1
Maj	a	6,2	6,5	6,4	6,8	5,7	1,7	2,4	3,1	2,0	1,6
	b	5,8	4,8	5,2	5,6	4,7	1,1	1,2	2,2	1,3	1,2
Czerwiec	a	11,3	13,2	14,5	11,5	8,8	24,8	25,2	27,1	24,7	16,0
	b	11,5	13,1	15,2	11,8	8,5	24,5	24,5	26,2	24,1	16,1
Lipiec	a	26,1	23,5	26,1	23,0	25,3	34,2	32,4	34,0	33,7	36,6
	b	26,5	24,6	25,0	23,6	27,0	34,4	33,0	33,2	33,7	38,4
Sierpień	a	16,7	18,2	16,4	17,5	21,2	31,3	30,4	29,2	32,0	34,7
	b	16,9	19,2	18,4	19,9	24,7	32,1	31,8	31,1	33,0	37,3
Wrzesień	a	6,1	5,9	4,7	6,2	6,7	7,8	7,5	5,6	6,7	5,9
	b	6,2	6,4	5,7	6,1	6,2	7,9	8,8	6,6	7,3	5,9
Paźdz.	a	5,3	5,0	4,6	5,3	5,6	0,2	0,2	0,1	0,3	0,8
	b	4,3	4,8	4,0	4,6	4,5	-	0,1	0,1	0,1	0,2
Listopad	a	5,1	4,8	4,4	5,0	5,5	-	0,3	0,1	-	1,2
	b	3,9	4,9	4,0	4,1	4,2	-	0,1	-	-	0,3
Grudzień	a	4,4	4,6	3,9	3,3	5,4	-	0,3	0,1	-	0,2
	b	4,2	4,7	4,0	3,7	4,3	-	0,1	-	-	0,2

a - osoby korzystające z noclegów

b - udzielone noclegi /wg WUS/

Tabela nr 15. INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA - INNE URZĄDZENIA
W MIASTACH I GMINACH W 1996 R.

Miasta i gminy	Pocztowice w km	budownictwo stan 31. XII	Kilkość miejsc miejscowości w km	Placówki pocztowo-telekom. (liczone w osobach)	Sieć wodociągowa główna - w km	Sieć kanalizacyjna główna - w km	Zakłady gospod. mieszk. ogółem	Zakłady gospod. mieszk. ogółem	Punkty apteczne detaliczne	ogółem	w tym: szkole
OGÓŁEM	7.453	100.064	2.217	145	1512,7	350,7	248	15.845	2.480	1544	
MIASTA											
RAZEM	188	116.732	2	37	347,0	200,4	176	10.197	1.542	831	
Słupsk	43	94.452		11	120,0	91,0	53	2.746	527	303	
Bytów	9	15.275	2	3	32,3	12,5	16	1.024	111	84	
Czarne	46	6.143		2	6,8	0,8	2	216	35	26	
Człuchów	12	13.785		2	27,2	8,2	13	849	104	57	
Debrzno	7	5.212		2	15,5	8,9	4	420	35	23	
Kępice	6	4.157		1	7,3	2,2	1	450	27	13	
Lębork	18	32.575		4	53,3	29,9	15	886	181	119	
Loba	15	3.805	1	2	15,7	-	13	1.018	46	24	
Miastko	6	11.150		2	21,1	9,5	12	567	90	65	
Sławno	16	13.464		3	27,1	19,6	15	683	90	59	
Ustka	10	16.714		5	22,7	11,8	32	1.393	96	58	
GMINY											
RAZEM	7.265	183.332	2.216	108	965,7	150,3	72	5.648	1.138	713	
Borzytuchom	109	2.566	30	2	15,0	3,8	2	170	22	13	
Bytów	189	5.486	49	4	24,3	1,8	2	80	23	20	
Cewice	188	6.975	60	5	27,2	7,3	2	76	26	16	
Czarna Dąbrówka	327	6.146	82	6	34,6	0,9	4	192	44	29	
Czarne	189	3.371	41	3	35,2	2,2	-	-	33	15	
Człuchów	362	9.642	93	6	56,0	8,3	3	170	50	30	
Daninica	168	5.702	71	2	19,6	-	2	140	37	23	
Debrzno	217	4.471	55	3	19,3	1,9	-	-	29	17	
Dębnica Kaszubska	271	8.297	70	4	37,5	7,6	2	156	49	26	
Główny	324	9.549	86	5	34,8	15,3	3	196	57	39	
Kępice	287	5.918	87	5	53,2	10,8	2	158	46	29	
Kobylnica	245	3.799	82	14	19,3	8,1	2	132	46	26	
Koczala	222	3.719	80	2	7,9	1,9	4	374	26	17	
Kolezygłowy	173	3.873	67	2	38,3	1,4	1	86	32	22	
Konarzyny	104	2.077	36	2	3,3	2,5	1	70	19	14	
Lipnica	310	4.593	80	5	11,3	-	4	232	38	23	
Miastko	461	8.054	141	5	49,6	18,1	1	108	43	27	
Nowa Wieś Lęborska	270	10.570	100	5	65,6	15,8	2	160	53	33	
Parchowo	131	3.442	48	2	9,8	-	1	80	16	11	
Postomino	227	6.916	88	5	29,9	7,2	10	784	62	35	
Potęgowo	228	6.763	70	2	48,9	10,2	1	100	43	29	
Przechlewo	244	6.032	108	3	34,6	4,1	2	348	41	27	
Rzeczyniec	275	3.848	54	3	24,6	1,5	2	226	31	19	
Sławno	284	8.635	76	3	44,9	2,1	-	-	38	22	
Słupsk	261	11.939	98	6	28,5	5,6	1	110	51	35	
Smoldzino	257	3.815	55	2	15,0	0,7	2	190	26	17	
Studzieniec	176	2.915	57	3	8,4	-	2	80	21	13	
Trzebielino	225	3.531	42	2	17,1	2,7	2	220	29	18	
Tuchomie	107	3.548	41	3	20,7	0,7	2	174	27	16	
Ustka	218	6.992	87	3	37,1	2,9	8	670	48	27	
Wicko	216	5.108	52	1	34,2	12,9	2	196	37	25	

Miasta i gminy	Powierzchnia w m ² w tym terenów zielonych	Sprzedaż m m ² w		Pracownicy w służ. bytowej	Konty i ino. w kulturze	Średnie i sale w sklepach	Placówki biblioteczne		Kina stałe	
		gasto- mowa	w wypo- życzu detal.				bibli- teki	filie bibl.	kina	inwe- stycje
OGÓŁEM	167 950	4009,9	56288,4	2174	56	104	102	360	19	5448
MIASTA										
RAZEM	110 715	2693,6	44206,1	1592	15	-	24	71	14	4592
Słupsk	42 440	1003,8	20776,8	542	4	-	10	19	2	1088
Bytów	8541	243,2	3010,5	164	1	-	2	8	1	368
Czarne	4655	79,7	956,0	28	1	-	1	-	2	568
Człuchów	9840	133,7	3080,1	131	2	-	3	1	1	200
Debrzno	3487	71,2	697,3	27	1	-	1	-	2	430
Kępice	1856	49,9	541,4	26	1	-	1	-	1	203
Lębork	12799	250,8	5997,0	219	1	-	2	10	1	590
Loba	2060	180,7	835,2	98	1	-	1	12	1	242
Miastko	8056	163,8	2708,0	91	1	-	1	6	1	304
Sławno	8686	218,5	2824,7	111	1	-	3	6	1	360
Ustka	8292	298,5	2801,1	105	1	-	2	9	1	309
GMINY										
RAZEM	57 235	1316,5	12082,3	582	41	104	75	289	5	896
Borzytuchom	1111	31,7	241,2	6	1	-	1	4	-	-
Bytów	1273	16,5	256,4	12	1	1	2	6	-	-
Cewice	1008	42,0	323,6	17	1	-	2	8	1	160
Czarna Dąbrówka	1952	52,8	420,2	16	2	1	3	14	-	-
Czarne	1288	-	165,1	-	-	8	1	4	-	-
Człuchów	1736	26,9	562,2	22	-	5	6	4	-	-
Damnica	2774	51,7	547,0	15	-	7	3	8	1	166
Debrzno	1052	-	194,9	4	-	6	2	6	-	-
Dębica Kaszubska	2269	29,6	637,4	22	1	3	2	16	1	180
Główny	4103	73,8	483,5	20	3	4	3	12	-	-
Kępice	1661	51,0	273,8	12	1	-	1	9	-	-
Kobylnica	1669	52,3	418,7	60	2	2	4	17	-	-
Koczala	1890	66,5	336,1	14	1	3	1	5	-	-
Kolczygłowy	2274	30,0	432,9	15	1	2	2	8	-	-
Konarzyny	756	23,3	211,5	12	1	0	1	4	-	-
Lipnica	1591	34,4	345,4	26	-	-	4	12	-	-
Miastko	1760	22,9	285,1	5	-	3	4	11	-	-
Nowa Wieś Lęborska	2395	52,6	577,8	69	1	12	5	12	-	-
Parchowo	814	28,6	181,9	17	2	-	2	4	-	-
Postomino	2559	99,2	630,2	18	5	12	2	10	-	-
Potęgowo	2422	43,1	653,6	15	2	4	2	17	-	-
Przechlewo	3607	57,1	541,6	31	1	4	2	7	1	132
Rzeczyniec	2754	44,5	343,0	8	1	2	2	4	-	-
Sławno	1973	-	521,6	22	1	-	2	12	-	-
Słupsk	2524	32,4	507,8	43	1	9	2	17	1	258
Smoldzino	1256	50,6	350,5	9	2	-	2	7	-	-
Studzieniec	676	17,1	216,6	14	3	5	2	10	-	-
Trzebielino	1398	64,0	244,6	5	1	2	2	8	-	-
Tuchomie	1294	55,0	265,2	18	3	-	2	6	-	-
Ustka	1742	119,6	407,7	25	1	4	4	16	-	-
Wicko	1654	47,1	355,2	9	2	2	2	5	-	-

miasta ogromny	Odmowa działania			Odmowa stypendium miejscowego		ogólna miejscowa	ogólna miejscowa	Odmowa działania		ogólna miejscowa (stan z 1984r)	ogólna miejscowa	ogólna miejscowa (stan z 1984r)
	ogólna miejscowa	ogólna miejscowa	ogólna miejscowa	ogólna miejscowa	ogólna miejscowa			ogólna miejscowa	ogólna miejscowa			
OGÓŁEM	126	503	1964	4	5,30	22	592	31	631,60	39/5		
MIASTA												
RAZEM	40	453	1788	-	-	6	-	26	619,60	37/5		
Słupsk	34	244	794					9	289,62	15		
Bytów	4	32	140			1		1	26,20	4/1		
Czarne	1	6	47					1	16,27			
Człuchów	3	28	171			1		3	44,35	5		
Debrzno	1	2	9			1		2	20,17			
Kępice	2	2	8					1	10,00			
Lębork	4	70	258					3	84,20	4		
Loba	1	4	6			1		1	10,00	3/3		
Miastko	5	27	146			1		1	23,79	1		
Sławno	5	26	127					1	50,64	2		
Ustka	5	12	82			1		3	38,36	3/1		
MIĘDZYMIASTA												
RAZEM	56	50	176	4	5,30	16	592	5	12,00	2		
Borzytuchom	1	1	2									
Bytów	-	-	-				36					
Cewice	1	2	4				4	1	2,00			
Czarna Dąbrówka	2	2	8			1	22					
Czarne	1	1	2									
Człuchów	2	2	5									
Damnica	2	2	6									
Debrzno	2	1	3									
Dębica Kaszubska	4	3	10	2	2,30	1	4	1	4,00			
Główny	4	3	11									
Kępice	3	1	4	1	2,0	1						
Kobylnica	4	4	10									
Koczala	1	1	4			1	5					
Kolczygłowy	2	1	4									
Konarzyny	1	1	2									
Lipnica	1	1	5			1	20					
Miastko	3	1	3				1					
Nowa Wieś Lęborska	3	4	7	1	1,0	1	62					
Parchowo	1	1	3			1	120					
Postomino	2	2	3			1	10			1		
Potęgowo	2	2	6									
Przechlewo	1	2	4			1	5					
Rzeczyniec	1	1	4			1						
Sławno	2	-	-			1						
Słupsk	3	2	40					3	6,00			
Smoldzino	2	2	5									
Studzienice	1	1	4			1	71					
Trzebielino	1	1	3									
Tuchomie	1	2	3									
Ustka	1	1	5			3	232			1		
Wicko	1	2	3			1						